13 NOV. 1979
BIBLIOTHEEK ARUBA OPENBARE LEESZAAL & BIBLIOTHEEK

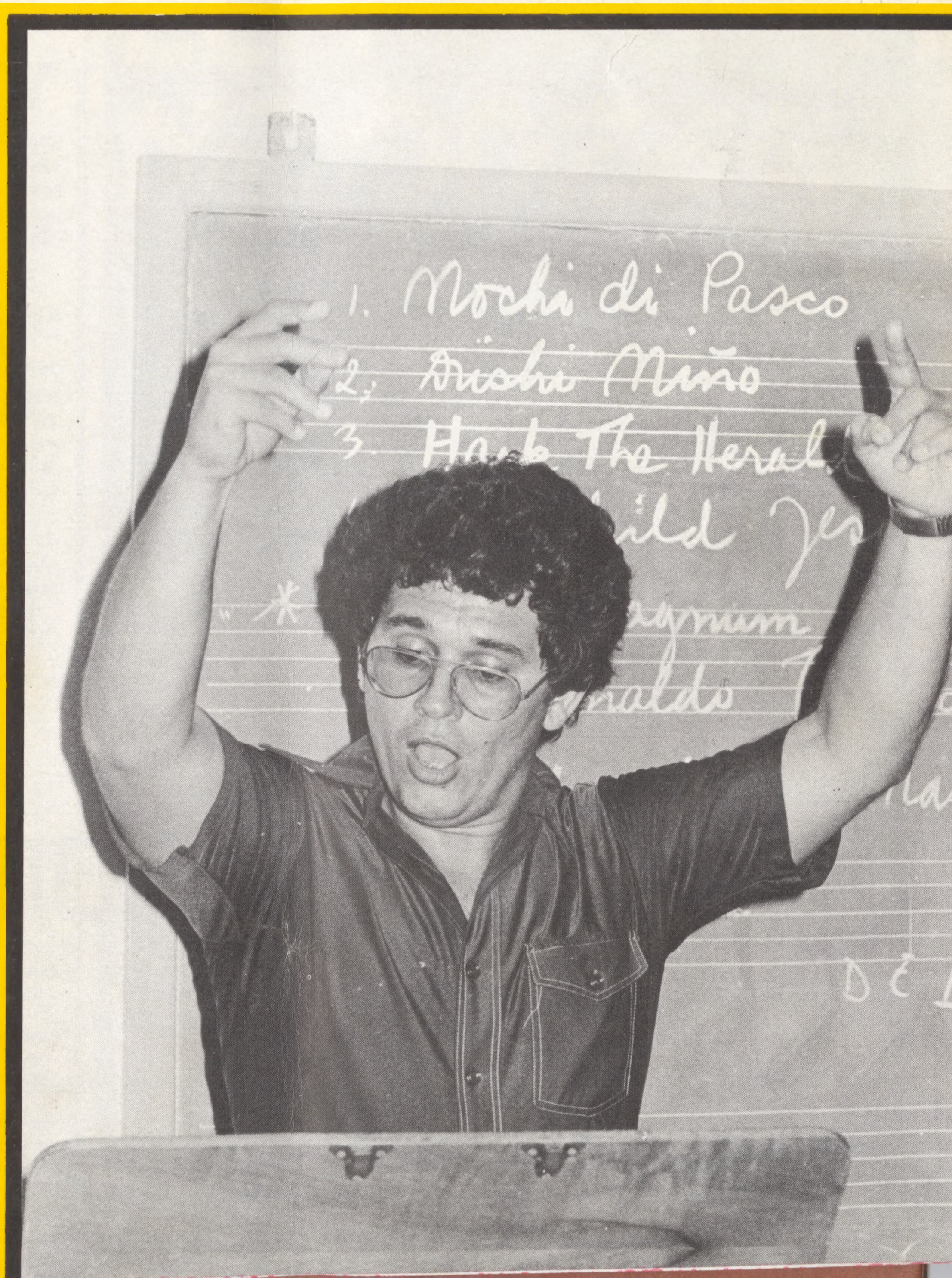
AÑA 10
8
OKTOBER 1979

skol & komunidat

SINDIKATO DI MAESTRONAN DI ARUBA SIMAR

Voorplaat:

Entrevista ku sr. Efraim Coutinho, direktor di Arubaanse Muziekschool, pag. 8

National

Model SG-1260A

3-in-1 Complete Stereo Music Center (Radio/Tape/Phono)...28 cm Turntable with Automatic Record Changer.

Visit our showroom in the Fergusonstraat and have a look at this fantastic stereo set and at all our other
NATIONAL products

UNICON

FERGUSONSTRAAT – TEL. 3555

Something Special

ENNIAGEBOUW
TEL. 4012

Stoffen voor alle gelegenheden

Ook voor kinderen de bekende **HOLLY HOBBIE** *stoffen*

Gordijnstoffen

Alle benodigdheden voor het naaien van kledingstukken

Si bo ta traha, renobá of drecha kualkier edifisio: mira promé na e firma ku tin e surtido di mas grandi:

Bouwmaatschappij Aruba n.v.

bma

BOUWMAATSCHAPPIJ
ARUBA N.V.
Druivenstraat 10 - Dakota
Tel. 1275

TOPCAR

BOERHAAVESTRAAT 21
TEL. 3633

DATSUN

ARUBA'S 'big 4'

Schweppes

KIST

Pepsi-Cola

VICTORIA BOTTLING
COMPANY CO. LTD.
San Nicolas

ALS OUDSTE SPECIALISTEN EN LEVERANCIERS,

L. G. Smithboulevard 126
P. O. Box 598, Oranjestad
Aruba, Netherlands Antilles
Phone 4787

SAMSOM ARUBA N.V.

KOMPLEET VAN A TOT Z VOOR

LEERMIDDELEN
SCHOOLBEHOEFTEN
EXPRESSIE- en
HANDVAARDIGHEIDSMATERIAAL
BOEKEN
enz.

SAMSOM besteedt veel aandacht aan kwaliteit voor redelijke prijzen

redaktie

j. j. coutinho, r. r. kelly,
a. vrolijk, m. winklaar en m. guda

redaktie-adres:
kantoor simar, sabana blanco 36

bank:
a.b.n., banknr. v. 62583
t.n.v. "vorm"

layout en fotografie:
r. de graaff

drukker:
v.a.d.

abonnementen:
ned. antillen NAf. 12,50 per jaar
nederland NAF. 16,— per jaar
overige landen NAf. 17,— per jaar

simar

SINDIKATO DI MAESTRONAN DI ARUBA
sabana blanco 36
p.o.b. 582, oranjestad,
tel. 4219

BESTUUR

MADONNA STEPHENS,
voorzitter
CARLA KELKBOOM,
sekretaris
HENK WEUSTINK,
penningmeester
VERONICA PAUL,
2e sekretaris
MERCEDES VAN DER HANS-ORMAN,
2e penningmeester

sekretaresse kantoor:
mevr. f. alexander

vergaderplaats:
sabana blanco 36
tel. 4219; simar-leden die hier willen vergaderen kunnen de sleutel op het kantoor afhalen

banken:
banco barclays antiliano v-224-1
algemene bank nederland v-62503

nieuwe leden:
kunnen iedere dag opgegeven worden op het kantoor, zuidstraat 11

AÑA 10 - NO. 8
OKTOBER 1979

skol y komunidat

sindikato di maestronan di aruba

COMMISSIES, EEN NOODZAAK

In de afgelopen maanden heeft het bestuur ervaren hoe waardevol goed funktionerende kommissies kunnen zijn, die haar met hun adviezen terzijde staan.
De rechtspositiekommissie heeft op dit gebied haar sporen allang verdiend.
Zonder de bouwkommissie, bestaande uit leraren bij het Technisch Onderwijs, zou de aankoop van ons nieuw gebouw en het opknappen ervan veel langer geduurd hebben, zo het al zover gekomen zou zijn.
De onderwijskommissie, waarover later meer, draait goed.
In de toekomst is het bestuur voornemens een beroep te doen op enkele leden die zich bezig gaan houden met het bestuderen van rapporten op financieel-ekonomisch gebied die van tijd tot tijd verschijnen. Leden die de bereidheid en de know-how hebben om lid te worden van deze kommissie kunnen zich in verbinding stellen met mevr. Alexander, onze bureau-secretaresse (tel. 4219).

De onderwijskommissie

De in het begin van dit jaar opgerichte onderwijskommissie heeft in haar korte bestaansperiode heel wat werk verzet. Haar voornaamste taak is het bestuderen van ons onderwijsstelsel, de onderwijsproblemen en het bestuderen en formuleren van mogelijkheden om te komen tot een beter onderwijssysteem. Tot aan de grote vakantie zijn er minstens eenmaal per week werkvergaderingen gehouden.
Reeds na enkele maanden werd een beroep op de kommissie gedaan om in het kader van de werkzaamheden van de beleidsnotakommissie meningen te formuleren over het hui-

Goed funktionerende kommissies zijn zeer waardevol.

dige onderwijssysteem, mogelijke verbeteringen hierin, nieuwe onderwijsvormen enz. Om te kunnen komen met een beter gefundeerde mening en ten bate van het werk van de kommissie zelf zijn er drie onderwijsdagen georganiseerd, die bijgewoond werden door leden van de beleidsnotakommissie. De resultaten van de onderwijsdagen zijn slechts ten dele geanalyseerd (beslommeringen van de laatste schoolweken, vakantie, verhuizing).
Na de grote vakantie is om het inwerken van alle kommissieleden te bespoedigen, besloten tot een andere werkwijze. Om de drie weken komt de hele kommissie bijeen om een van te voren bestudeerd stuk uitvoerig te bespreken.
Een kleine groep kommissieleden vergadert elke week. Tot hun werkzaamheden behoort o.m.

— het voorbereiden van de drie-wekelijkse vergadering,
— het verder uitwerken van de resultaten van de onderwijsdagen,
— het zich bezighouden met zaken die tussentijds opkomen en waarover direkt advies gegeven moet worden.

Drie leden van onze kommissie hebben tevens zitting in de onderwijskommissie ingesteld door het B.C. Deze kommissie heeft zich de laatste weken bezig gehouden met het opstellen van een advies t.b.v. de raadskommissie onafhankelijkheid. Dit advies heeft betrekking op het punt: de overdracht van de bevoegdheden op onderwijsgebied aan de eilandgebieden.
In het artikel "Decentralisatie van het onderwijs" wordt de visie van de SIMAR-leden in de onderwijskommissie weergegeven.

Decentralisatie van de onderwijsbevoegdheden

Decentralisatie van ons onderwijs is een noodzaak, zeker gezien de op handen zijnde veranderingen op staatkundig gebied.
Hierbij gaan wij uit van een staatkundige struktuur, waarbij

— elk eiland beslist over eigen aangelegenheden,
— elk eiland beslist welke samenwerkingsverbanden het wil aangaan met de andere eilanden en de aard van de samenwerkingsverbanden,
— elk eiland beslist welke bevoegdheden het eventueel zal afstaan aan een centraal orgaan.

De beheersstruktuur

De beheersstruktuur van ons onderwijs wordt nu gekenmerkt door een verdeling van de beslissingsbevoegdheid over 4 verschillende niveaus:

— het land,
— het eiland,
— de schoolbesturen,
— de afzonderlijke scholen.

Deze struktuur heeft aanleiding gegeven en geeft nog steeds aanleiding tot een scala van problemen tussen land en eiland, eiland en schoolbesturen enz.
Het feit dat er nooit sprake is geweest van een duidelijke onderwijsvisie, uitmondend in een onderwijsbeleid en -planning gekombineerd met de beheersstruktuur hebben geleid tot een verstarring van het hele onderwijs.
In een nieuwe staatkundige struktuur zal de beslissingsbevoegdheid en de financiering van het onderwijs in principe in handen moeten zijn van 1 instantie, n.l. het eilandsbestuur.
Het is evident dat dit voor de kleine eilanden een moeilijk haalbare kaart zal zijn. Derhalve zullen de grotere eilanden om redenen van lotsverbondenheid en sociale rechtvaardigheid hulp moeten blijven bieden aan de kleinere eilanden.
In het huidige systeem nemen de schoolbesturen een machtspositie in als gevolg van hun verregaande bevoegdheden.
In een nieuwe staatkundige struktuur zullen alle schoolbesturen (inklusief het openbare schoolbestuur) verenigd moeten worden in een centraal schoolbestuur, belast met het beheer van alle scholen.
De administratie wordt centraal geregeld, wat de efficientie ten goede komt en kostenbesparend zal werken. Door deze opzet komt de vrijheid van onderwijs tot uitdrukking in de pluriformiteit van het onderwijs.

De edukatieve struktuur

Hieronder verstaan we het schoolsysteem. Deze moet worden uitgebreid met instellingen voor avondonderwijs, volwassene-edukatie, volksuniversiteit enz.
De edukatieve struktuur moet gedecentraliseerd worden wil men komen tot zinvolle veranderingen in het onderwijs.
Het keurslijf van wetten, voorschriften en regelingen waarin ons onderwijs nu gevangen is, moet doorbroken worden en vervangen door een wetgeving die een grotere flexibiliteit garandeert, waardoor het mogelijk wordt het onderwijs meer "child-centered" te maken, het af te stemmen op plaatselijke behoeften of om in te spelen op de vraag naar bepaalde geschoolde krachten.
Het instellen van onderwijs ondersteunende diensten (o.a. planburo, onderwijsbegeleidingsdienst, centrum voor curriculum en toetsontwikkeling) moet bij de wet geregeld worden.
Het behoeft geen betoog dat voorop moet staan dat elk onderwijsbeleid moet voortvloeien uit een duidelijke onderwijsfilosofie.
Er zijn 2 redenen aan te wijzen waarom er een samenwerking moet blijven bestaan tussen de eilanden:

1. de mogelijkheid moet blijven bestaan dat leerkrachten van het ene eiland emplooi vinden op het andere. De kleine eilanden zullen aangewezen blijven op een toevoer van leerkrachten van de grotere eilanden of elders. Leerlingen moeten zonder al te veel moeite op een ander eiland onderwijs kunnen volgen. Dit geldt voornamelijk voor de leerlingen van de kleine eilanden.
2. Als gevolg van de kleinschaligheid zal het moeilijk zijn over alle onderwijsvoorzieningen te kunnen beschikken.

Enkele gebieden waarop er zal moeten worden samengewerkt:

— de opleiding van leerkrachten,
— het ontwikkelen van leermiddelen,
— het maken en ijken van examens.

Het onderwijsaanbod

Ieder eiland zal moeten beschikken over een onderwijsinstelling tot en met het niveau van de middenschool.
Aruba en Curacao handhaven een vorm van "voorwetenschappelijk" onderwijs (HAVO/VWO) alsmede een pedagogische akademie.
Een volledige universiteit is niet haalbaar op de Nederlandse Antillen. Wel is het mogelijk hoger onderwijs te bieden tot het niveau van een "bachelor's degree".
Het verdient aanbeveling samen te werken met universiteiten in de regio voor wat betreft hoger onderwijs op het niveau van "master's degree and Ph. D."
Op het niveau van het M.B.O. moeten de eilanden nauw samenwerken om overlappingen te voorkomen. Er zal gestreefd moeten worden naar een grote diversiteit van scholen voor M.B.O. in Antilliaans verband.

De verzorgingsstruktuur

Hieronder vallen o.a.:

— onderwijsplanning,
— onderwijsbegeleiding,
— onderwijsresearch,
— curriculum en toetsontwikkeling,
— pre- en in-service training van het onderwijzend personeel.

Dit zijn allemaal voorzieningen die vragen om voldoende deskundige krachten en die veel geld kosten.
Een voorwaarde voor het doorvoeren van de nodige veranderingen in het onderwijs is het opzetten en handhaven van een goed funktionerende verzorgingsstruktuur.
Door de kleinschaligheid van dit eiland (en de andere eilanden van de Nederlandse Antillen) zal het zinvol zijn ook op deze gebieden samen te werken.

Konklusie

— Er zullen gedifferentieerde samenwerkingsverbanden moeten komen.
— Indien het nodig mocht blijken een centraal onderwijsorgaan in het leven te roepen, zal dit slechts een koördinerende funktie moeten hebben.

*

LUCOR
Jewellery

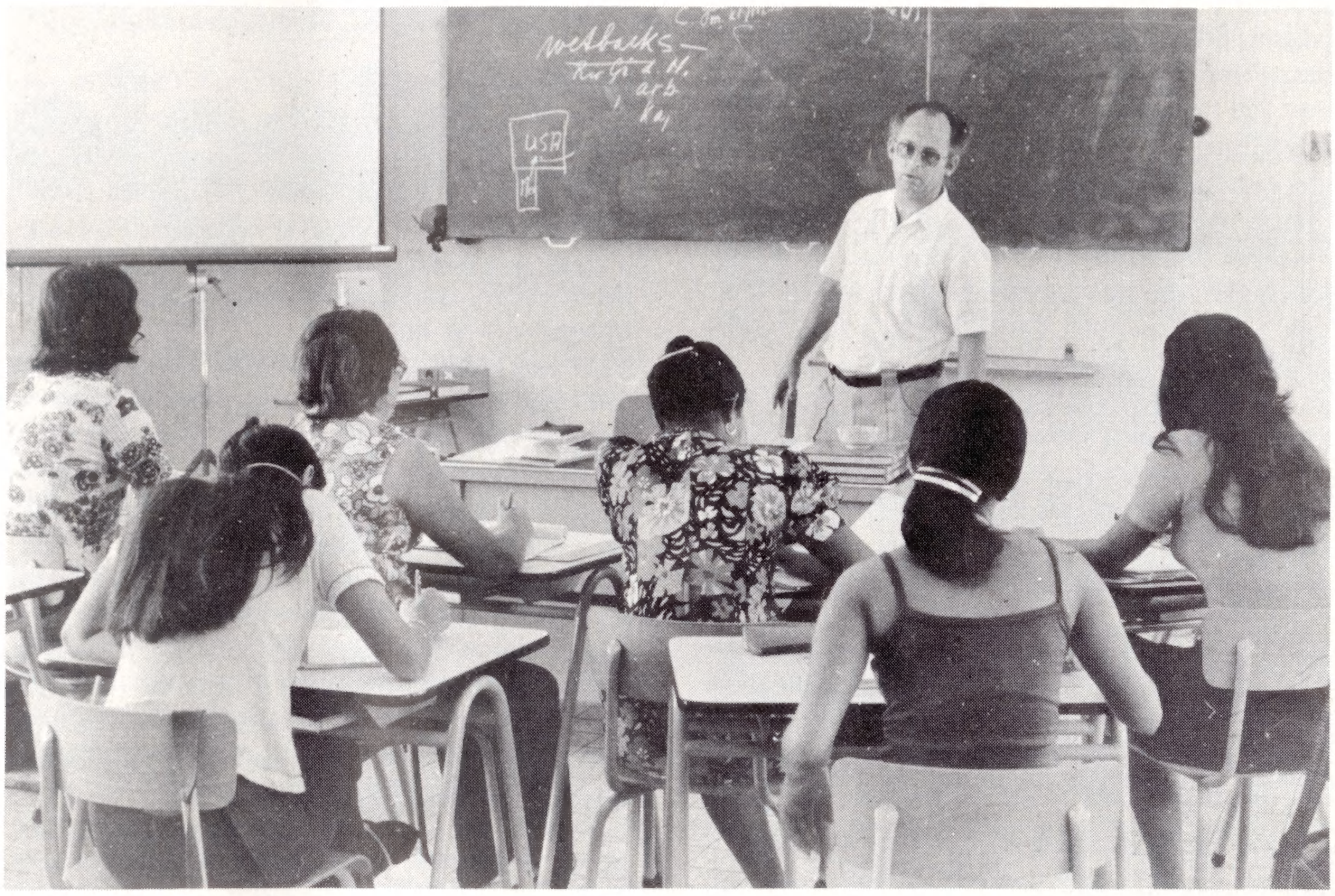
Voor 't maken en repareren van gouden en zilveren sieraden en horloges.
Gespecialiseerd in 't versieren van djukupitten en zwartkoraal met goud of zilver.
Ook in trofeeën een grote collectie.

ORANJESTRAAT 26-A
TEL. 3121
ORANJESTAD - ARUBA N.A.

De lerarenopleiding

5 jaar geleden is de lerarenopleiding van start gegaan en er is destijds enorm veel over te doen geweest. DE SIMAR — toen nog V.L.A. — was voorstander van een opleiding waarbij de mogelijkheid geboden zou worden deze te gebruiken voor het bouwen aan een nieuwe toekomst. Immers, de onafhankelijkheidsgedachte speelde toen al.
Geen wonder dus, dat het feit dat — met totaal voorbijzien van de inbreng van eigen mensen — er weer een stukje importonderwijs kwam, niet zomaar door de V.L.A. geaksepteerd werd.
Hoe het ook zij, de lerarenopleiding is er gekomen en het gaat ons nu niet om het uit de sloot halen van oude koeien, noch om het doen oplaaien van ingesluimerde emoties, doch om een nieuw levensgroot probleem: De inmiddels afgeronde studie van de diverse mensen moet gehonoreerd worden.
Alhoewel een heleboel mensen van de lerarenopleiding menen — mede om het bondsstandpunt van toentertijd — geen lid te moeten zijn van de bond, kunnen wij aan dit probleem niet boorbijgaan.
Destijds is er door de V.L.A. duidelijk gewezen op de onvolledige opzet van deze opleiding. Eén der punten waar toen op gewezen is, is de rechtspositie van de afgestudeerde bij opname in het arbeidsproces. De verschillende nivo's waar op afgestudeerd kon worden maakte e.e.a. nog problematischer.

Auke Vogelzang, één van de werkers van het eerste uur.

Al langer dan een jaar nu wordt er van onze kant gehamerd op de kwestie salariering lerarenopleiding bij alle instanties die hier mee te maken hebben. In *iedere* vergadering met de minister, met de gedeputeerde, met de inspekteur van de opleidingen en met hoofd onderwijszaken is gevraagd naar de stand van zaken in deze kwestie. De antwoorden varieerden van "het heeft onze aandacht" en "er wordt aan gewerkt" tot "het wachten is op advies van het departement" en "onderwijszaken zou met een voorstel komen".
Dezelfde mensen die indertijd de opleiding zoals zij die voorstonden meenden te moeten doordrukken, weten vandaag niet wat ze ermee aan moeten, wat het precies waard is en dientengevolge weten ze dan ook niet hoe het gehonoreerd moet worden.
4 jaar lang — voor de eerste lichting afstudeerden — heeft men de tijd gehad om e.e.a. gedegen te onderzoeken, te evalueren en wat dies meer zij, echter 1 week vóór de diploma-uitreiking verleden jaar werden alle betrokken instanties bijeen geroepen om op de valreep de kwestie te regelen.
Men is het toen wel eens kunnen worden en er zijn principe-besluiten genomen in afwachting van de afronding der regelingen. Hoewel Onderwijszaken Aruba aanwezig was en nooit protest aangetekend heeft tegen deze besluiten, hebben zij zich tot nog toe niet aan deze principiele uitgangspunten gehouden.
Onlangs is gezegd dat de zaak op ambtelijk niveau rond was, maar . . . ter afronding moet het nu volgens de geeigende procedure in het G.O.O.P. (Georganiseerd Overleg Onderwijzend Personeel) gebracht worden en daar zit hem de knel.
Op het departement sputtert men hevig en noemt het flauwekul. Het wordt gezien als een stagneren van de zaak.
Vanwaar die angst voor het G.O.O.P.?
Wij ruiken een rat of liever nog: wij zien zijn staart.
De werkende afgestudeerden van de lerarenopleiding worden momenteel uiteraard wel betaald, maar zoals hoofd onderwijszaken zelf zegt worden ze hoogstwaarschijnlijk onderbetaald en op de vraag of ze straks met terugwerkende kracht het verschil alsnog betaald krijgen als de zaak eenmaal geregeld is, blijft hij het antwoord schuldig.
De zittende leerkrachten die een 3e graads bevoegdheid behaald hebben worden voor die bevoegdheid nog steeds niet betaald. Wij geloven dat de zaak geen langer uitstel kan lijden en dat wij niet kunnen tolereren dat men zich achter elkander blijft verschuilen, over de rug van de afgestudeerden.

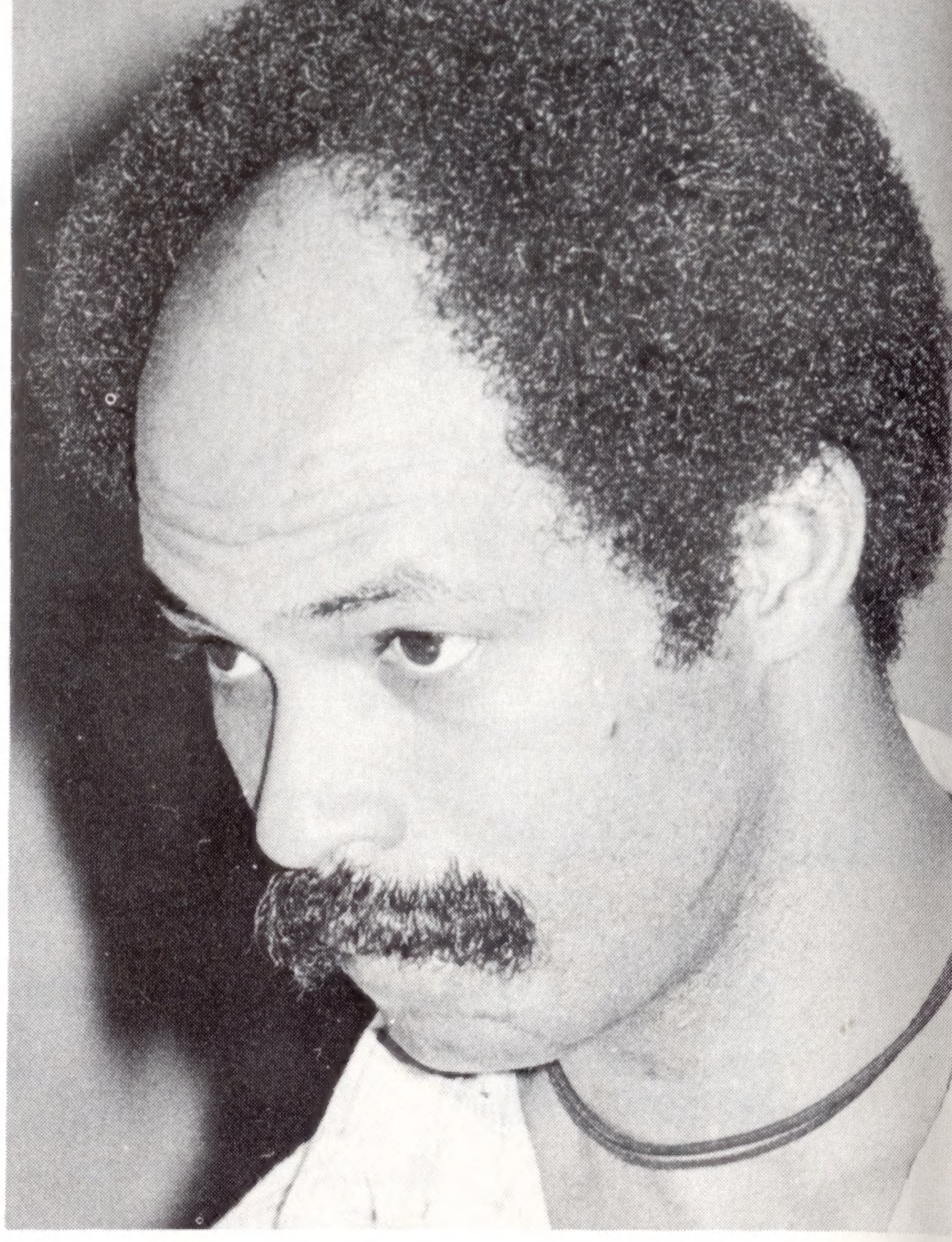

Bombastische vertoning i.v.m. het ingebruiknemen van het onderkomen in de Wilhelminastraat.

van het BESTUUR

Tweede havo/ vwo-school in San Nicolas:

Schoolleider Nigel Matthew →

Colegio p'Ariba

Voorgeschiedenis

Iedereen herinnert zich nog wel, hoe twee jaar geleden, in augustus '77, de dependence van Colegio Arubano, van start ging. Weinigen kennen de voorgeschiedenis van deze school, die een luttele vier maanden eerder begon. Half mei '77, tijdens de laatste plenaire lerarenvergadering voor de drukte van de proefwerkweek, kregen de leerkrachten van het Colegio Arubano te horen dat een oude wens van de school: een dependence in San Nicolas, met ingang van het volgend schooljaar, in vervulling zou gaan. Dit werd hen medegedeeld door de toenmalige rektor Richard Harms, die over dit plan benaderd was door het BC.
In eerste instantie stelde het BC voor, te beginnen met een brugklas; maar de rektor deed het voorstel, meteen een hele onderbouw op te zetten in San Nicolas en het BC aksepteerde deze verandering. Het argument van de rektor was: toeslaan, het is nu of nooit.
Terwijl hij zich garant stelde voor de inhoudelijke kwaliteit van de te geven lessen, nam het BC op zich, de organisatie van outillage, gebouw en dergelijke te verzorgen, zodanig, dat de nieuwe school op 15 augustus '77 van start kon gaan. Het plan was al helemaal rond.

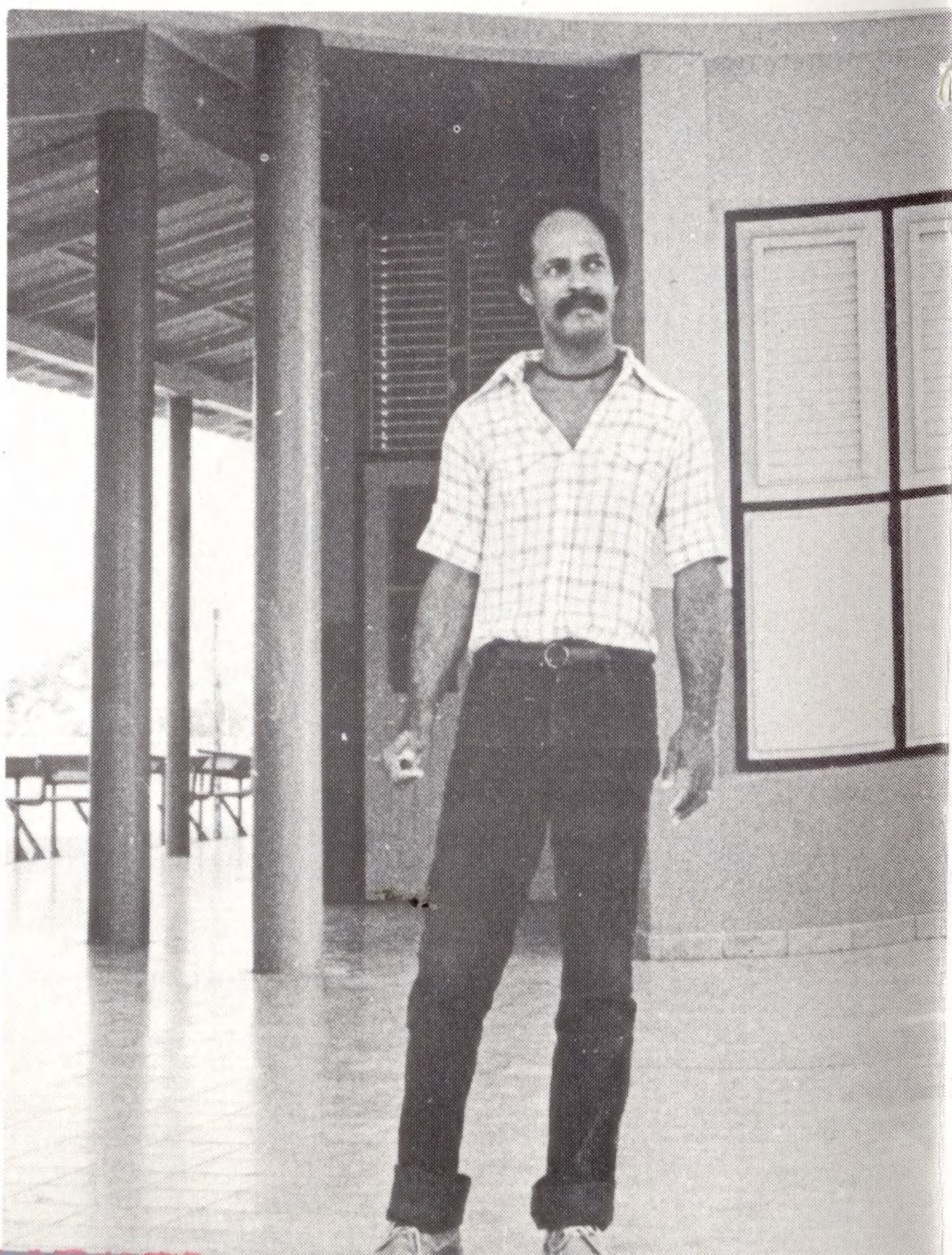
Pro's en kontra's

De meningen van de leerkrachten waren verdeeld. Men kon drie groepen onderscheiden: Een (kleine) groep die aksepteerde dat men voor een fait accompli was gesteld en die zijn schouders onder het werk wilde zetten; een (ook kleine) groep die het idee van de nieuwe school ondersteunde; en de grote groep die ertegen was.
De argumenten van de tweede groep waren, dat het Colegio op een dergelijke gelegenheid al jaren wachtte, en dat men nu dus de geboden kans moest grijpen: het was nu of nooit.
De groep tegenstanders redeneerde dat er sprake was van een politieke stunt van de regerende partij; en dat men, vanwege de haast waarmee het projekt moest worden uitgevoerd, geen enkele garantie kon geven voor de kwaliteit van de lessen. (Alle groepen waren het eens over de noodzaak van de dependence; het was de manier waarop ze tot stand kwam waartegen men protesteerde).
Dit laatste argument was met name van belang omdat het bezoeken van Colegio p'Ariba voor leerlingen boven de brug *verplicht* werd gesteld (dit kon men doen omdat het een dependence betrof, geen echt nieuwe school). Het is twijfelachtig of, zonder deze verplichting, de school wel voldoende leerlingen gehad zou hebben in augustus '77. (Vele ouders protesteerden).

Aangezien de beslissing over de dependence allang gevallen was, legde men al deze tegenwerpingen naast zich neer; en iedereen moest toch aan het werk om de start van de school voor te bereiden.
Met nog anderhalve maand hard werken voor de grote vakantie — tijdens de enorme drukte van proefwerkweek, haastige korrektie, rapportenbepaling, -vergaderingen, en de laatste schoolweken van het jaar, kon men hier aan beginnen.
Zegge en schrijve één man werd voor dit werk vrij gemaakt: de toekomstige schoolleider, Nigel Matthew. Hij kreeg de taak de start van Colegio p'Ariba voor te bereiden en de leiding van de dependence op zich te nemen; en hij moest binnen twee dagen beslissen, of hij het wilde doen.

Opzet

De nieuwe schoolleider was leraar tekenen; als schoolleider was hij totaal onervaren. Zijn taak was bovendien niet omschreven; het enige dat hij zeker wist was, dat hij wilde werken aan Colegio p'Ariba. En werken moest hij: alle (vak)sekties af om te horen wat er voor de verschillende vakken zoal besteld moest worden. Zo'n inventarisatie bleek tijdens de proefwerkweek een te zware taak voor de sekties, met het gevolg dat er fouten gemaakt werden. Een groot probleem was bijvoorbeeld de uitrusting van de diverse praktika: de talen, scheikunde, natuurkunde en biologie.
Verder bleek het gebouw dat men op het oog had in deplorabele toestand te zijn: het was de oude Don Boscoschool, die twee jaar leeg had gestaan; er was geen meubilair, geen toiletten, het gebouw was vergeven van de witte mieren, en overal waren vernielingen aangericht. Dit alles gold slechts voor drie lokalen in het oude gebouw niet; die drie lokalen werden gebruikt door het aangrenzende Augustinuscollege, dat danig uit zijn eigen gebouw was gegroeid. Deze school heeft desondaks niet de beschikking over noodlokalen, en is tot in 1978 aangewezen geweest op lokalen van Colegio p'Ariba. Daarna moest Augustinus plaats maken voor Colegio p'Ariba (en werd het eerste slachtoffer van deze politieke stunt).
Dit gebouw moest dus in zo'n drie maanden van een bouwval weer veranderd worden in een school; en bovendien ingericht worden volgens de normen van Colegio Arubano in Oranjestad, wilde men tenminste dezelfde kwaliteit van de te geven lessen kunnen garanderen. Voor dit alles was fls. 60.000,— uitgetrokken. Het bleek al snel dat dit een schromelijke onderschatting was van de noodzakelijke kosten; maar meer geld werd niet begroot.
Ook bij de benoeming van de koordinator van het projekt, een ambtenaar van onderwijszaken en geen onderwijsdeskundige, liet het BC zien, wat het met de tweede havo-vwoschool wilde: het was een politieke stunt, die niet te veel mocht gaan kosten aan geld of moeite voor het BC, en die door de betrokken leerkrachten maar tot een goed einde moest worden gebracht. Tot meerdere eer en glorie van de toenmalige gedeputeer-

de, John van der Kuyp; die kon pronken met andermans veren.

De schoolleider

De grootste offers bracht de schoolleider. Zonder overdrijving kan men stellen dat Nigel Matthew vanaf de start van het projekt in mei '77 tot aan de dag van vandaag bijna onafgebroken door de dependence wordt opgeslokt.
Hij moest — zonder enige kompensatie! — zijn vakantie opofferen; zijn positie als schoolleider is zo slecht omschreven dat hij ook geen vrije dagen kan opnemen in de loop van het jaar, zoals een schoolhoofd of konrektor dat kan. En nog steeds verkeert hij in die situatie: nauwelijks vakantie, geen enkele kompensatie.
Zijn niet-omschreven taak breidde zich steeds meer uit en ging inhouden de inrichting van de verschillende lokalen en ruimtes, urenverdeling, inrichting van de praktika, administratie en de algehele leiding van de school. Dit alles naast zijn taak als tekenleraar, brugklasleider, nivomentor en motivator.
Voor dit alles heeft hij een urenverdeling van 14 uur tekenen, 3 uur studielessen en 10 taakuren: 27 uur in totaal. Natuurlijk verwacht men wel dat hij als schoolleider minstens 35 uur op school is. (In de praktijk haalt hij gemakkelijk 40 uur). De extra tijd wordt niet betaald.
Er kwam echter voor hem geen benoeming als konrektor. Wel een achteruitgang in salaris. (Nigel heeft geen overuren meer): Ondanks zijn zeven jaar ervaring, ondanks het feit dat Nigel Matthew MO-B-examens in zijn vak afneemt, wordt zijn eigen diploma (kunstakademie) niet erkend: hij wordt beschouwd als een *onbevoegde* kracht!
Die met deze taak bovendien zijn privéleven kwijtraakte.

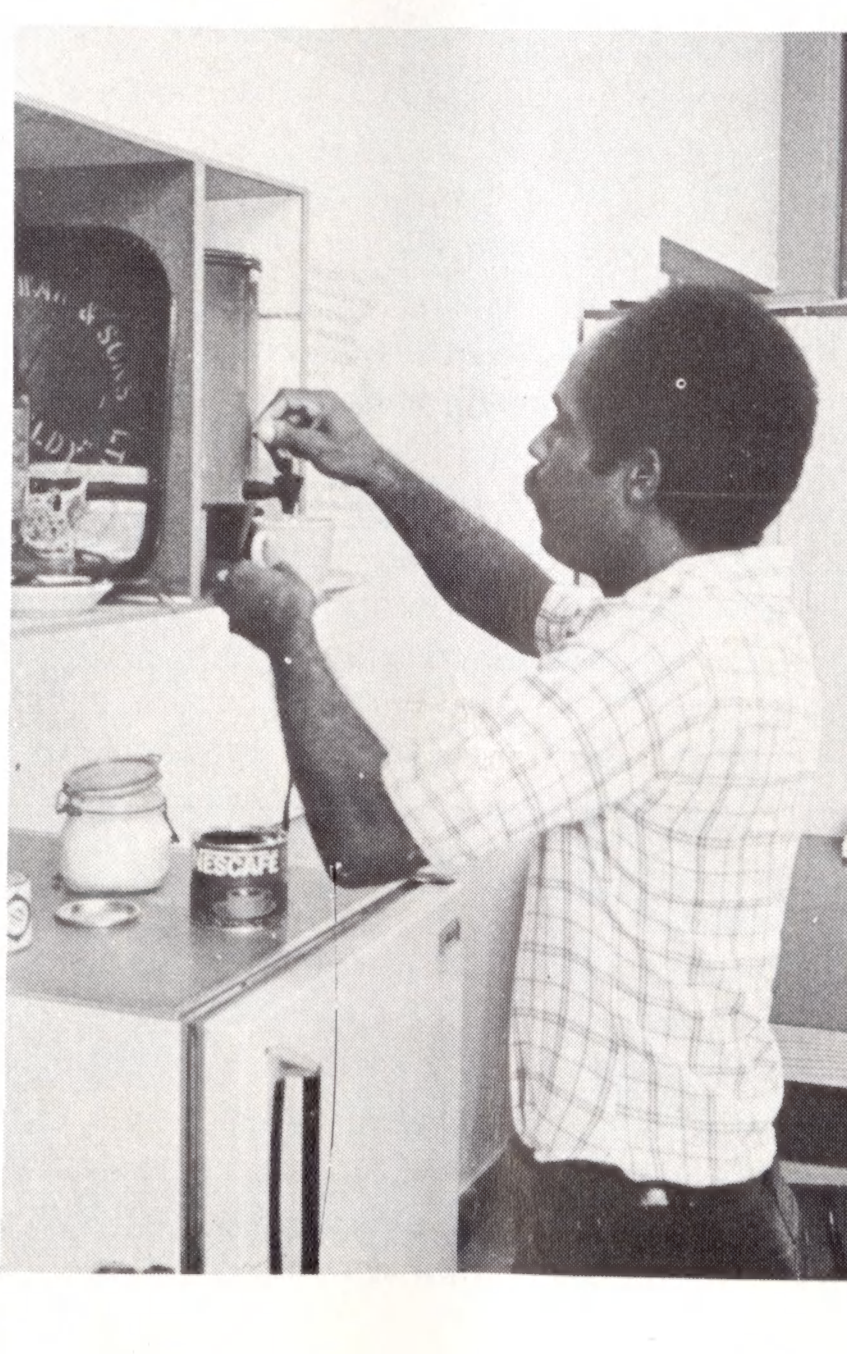
Start

In augustus '77 waren er op Aruba algemene stakingsakties, en ook het werk aan Colegio p'Ariba lag stil.
Dit hield in dat op 15 augustus de school niet zoals gepland, van start kon gaan: het gebouw was domweg onbewoonbaar. Er waren voor de meisjes bijvoorbeeld nog steeds geen toiletten; overal lag puin; er waren gaten in de muren in plaats van ramen; meubilair zoals tafeltjes, stoelen, buro's, schoolborden, kasten, ontbrak nog. Outillage voor de verschillende praktika was er nog niet; veel ervan zou in de loop van het schooljaar langzaam binnendruppelen; van het natuurkundepraktikum arriveerden het schooljaar daarop nog vele noodzakelijke apparaten. Uiteindelijk startte men in San Nicolas bijna twee weken te laat; toen pas was het noodzakelijke meubilair in het gebouw.
Een ander startprobleem was dat van de zogenaamde kilometervergoeding, een belofte die door het rektoraat was gedaan aan de in San Nicolas lesgevende leerkrachten, onder druk van de vergadering. Deze vergoeding zou de extra slijtage aan auto en persoon, geleden door het in hoog tempo tussen de twee gebouwen heen en weer rijden, financieel enigszins kompenseren. Deze belofte werd niet waar gemaakt zodat men met akties dreigde. Uiteindelijk werd, in het belang van de leerlingen (en op verzoek van de schoolleider) hiervan afgezien. De kilometervergoeding liet hierdoor meer dan een jaar op zich wachten.
Toch heeft, ondanks al deze nadelen, de start van Colegio p'Ariba ook positieve kanten. Men kan echter wel stellen dat deze er niet zijn dankzij, maar ondanks het BC:

— de leerkrachten wilden, ondanks alle tegenwerpingen, om de *leerlingen*, wel werken. En het werk aan de dependence kostte veel meer energie: de oversteek (dagelijks), het improviseren in de vaak moeilijke situatie, eisten grote inzet, die dagelijks werd opgebracht;
— doordat men van het BC had kunnen afdwingen dat de klassen in het startjaar klein zouden zijn, werkte men er merkbaar beter;
— de sfeer op school was goed, veel beter bijvoorbeeld dan in de stad. Dit kwam zowel door het kleine aantal leerlingen (in totaal acht klassen met gemiddeld 15 leerlingen per klas) als door de vorm van het gebouw; het kontakt tussen de leerlingen en leerkrachten was er ook beter;
— hierdoor waren in dat eerste jaar de prestaties van de school erg goed: van 143 leerlingen slechts 11 zittenblijvers!

Leerlingen bespreken het kort tevoren gehouden proefwerk.

Twee jaar Colegio p'Ariba

Voor de derde klassen van '77 was Colegio p'Ariba een ballingsoord en ze hadden het er moeilijk.
Dat is nu, voor de derde klassen van '79, zeker niet het geval. Er is op de hele school een sfeer van sterke verbondenheid met San Nicolas gegroeid, onder leerkrachten zowel als leerlingen.
In de twee jaar dat de school nu draait, is er duidelijke vooruitgang te konstateren: de outillage voor praktika (talen, biologie, schei- en natuurkunde) is intussen aanwezig. Er is een kantoorruimte voor de schoolleider. Er is een konsierge-kum-amanuensis. Er is een min of meer vast team van leerkrachten dat zich verbonden voelt met de school. De kilometervergoeding wordt uitbetaald.
Er zijn nog steeds problemen: doordat de school steeds meer een eigen gezicht krijgt, steeds zelfstandiger wordt, wordt de eenheid met Colegio p'Abou steeds minder reëel. De eenheid binnen de vaksekties is vervangen door een grotere integratie over de vakgebieden, wat weer een voordeel is. Voor tal van noodzakelijke faciliteiten is men aangewezen op Colegio p'Abou, waardoor vaak niet zo efficient gewerkt kan worden. Bepaalde lokalen zijn nog steeds niet behoorlijk ingericht.
Maar dit zijn kleine ongemakken vergeleken met een groot ptobleem waarover nog steeds gezwegen wordt: de school bestaat, maar WAT NU?
De planning van de verdere ontwikkeling van de school ligt stil. Er wordt niet meer gesproken over de te komen bovenbouw. Het gevaar bestaat, dat die er dan ook ineens moet komen, net zoals de onderbouw. Maar in dat geval is het niet waarschijnlijk dat het gebrek aan planning zo goed zal kunnen worden opgevangen door de inzet van een aantal personen.
Ten eerste, omdat het opzetten van een bovenbouw havo-vwo veel en veel meer eist dan het opzetten van een onderbouw; en ten tweede omdat de inzet van met name de schoolleider, die de ergste fouten toen heeft kunnen opvangen, nu al meer is dan men redelijkerwijs kan verwachten!

Gebrek aan leraren op Colegio Arubano?

Naar aanleiding van berichten over een tekort aan leerkrachten op Colegio Arubano had Skol i Komunidat een gesprek met de nieuwe rektor Dolf Hoevertzs, die de situatie uiteen zette. Deze bleek van geval tot geval verschillend.

In het geval wiskunde werd de normale procedure gevolgd: vakature, sollicitatie, benoeming, ticketopdracht: eind juli was dat alles rond. Maar de aanstaande wiskundeleraar kwam niet, omdat de Nederlandse regering hem niet wilde detacheren. Een tweede verzoek, gedaan via het Antillenhuis op aandringen van de SMOA, werd eveneens geweigerd. Bericht hiervan bereikte de school pas na 15 augustus. Intussen is opnieuw een advertentie geplaatst.

Voor het vak geschiedenis was de situatie wat ingewikkelder. Een van de vaste leerkrachten kreeg eind juni een zware hartaanval en zou aanvankelijk een half jaar niet mogen werken. Dit laatste werd naderhand uitgebreid tot een jaar. Voor die periode was dus een vervanger nodig. Een advertentie in de lokale pers had geen resultaat; er kwam geen enkele sollicitant. Via persoonlijke kontakten kreeg men echter een sollicitant op het oog. Deze studeerde in Nederland. De onderhandelingen voor een tijdelijke benoeming begonnen. Het probleem was, hoeveel uitzendingskosten te betalen voor één jaar. Onderwijszaken stelde retourtickets voor het echtpaar beschikbaar, plus eenderde van alle andere rechten van een driejarig kontraktant. Bovendien zouden hotelkosten niet vergoed worden.

Dit was voor de sollicitant onaanvaardbaar, omdat de verhuizing hem veel meer zou kosten; gezien de situatie vond hij dit niet rechtvaardig. Hij stelde voor hem in zijn onkosten tegemoet te komen, door zijn dienstverband te laten ingaan op 1 augustus (dit was op 22 augustus). Toen Onderwijszaken dit niet aksepteerde, haakte hij af. Verdere voorstellen van de zijde van de SMOA aan Onderwijszaken werden niet beantwoord.

De ouders van de betreffende leerlingen werden over de impasse ingelicht op 27 augustus. Op 30 augustus verscheen in het dagblad Nobo een uitgebreid artikel hierover. En op 31 augustus aksepteerde de gedeputeerde van onderwijs via een telefoongesprek met de rektor van Colegio Arubano de door de sollicitant gestelde uitzendingsvoorwaarden.

Rektor Dolf Hoevertzs

Na nog enkele praktiese problemen kon deze tenslotte beloven, op 21 september op Aruba te zullen zijn.

Voor ekonomie zorgde een samenloop van omstandigheden ervoor, dat op een krusiaal moment in juli het kontakt met de enige sollicitant verbroken werd. Deze was in juni afgestudeerd en daarna met vakantie gegaan naar huis — in Indonesie. In die periode raakte zijn post zoek, zodat men op Aruba niet wist of hij wel wilde komen, terwijl hij zelf niet wist of dat wel kon. Pas half augustus kon het kontakt weer hersteld worden; toen was de zaak snel rond. Op 31 augustus kwam de nieuwe leraar ekonomie op het eiland aan.

Behalve een achterstand bij de leerlingen heeft deze prblematiek ook konsekwenties op langere termijn; tenminste het geval van de wiskundige.

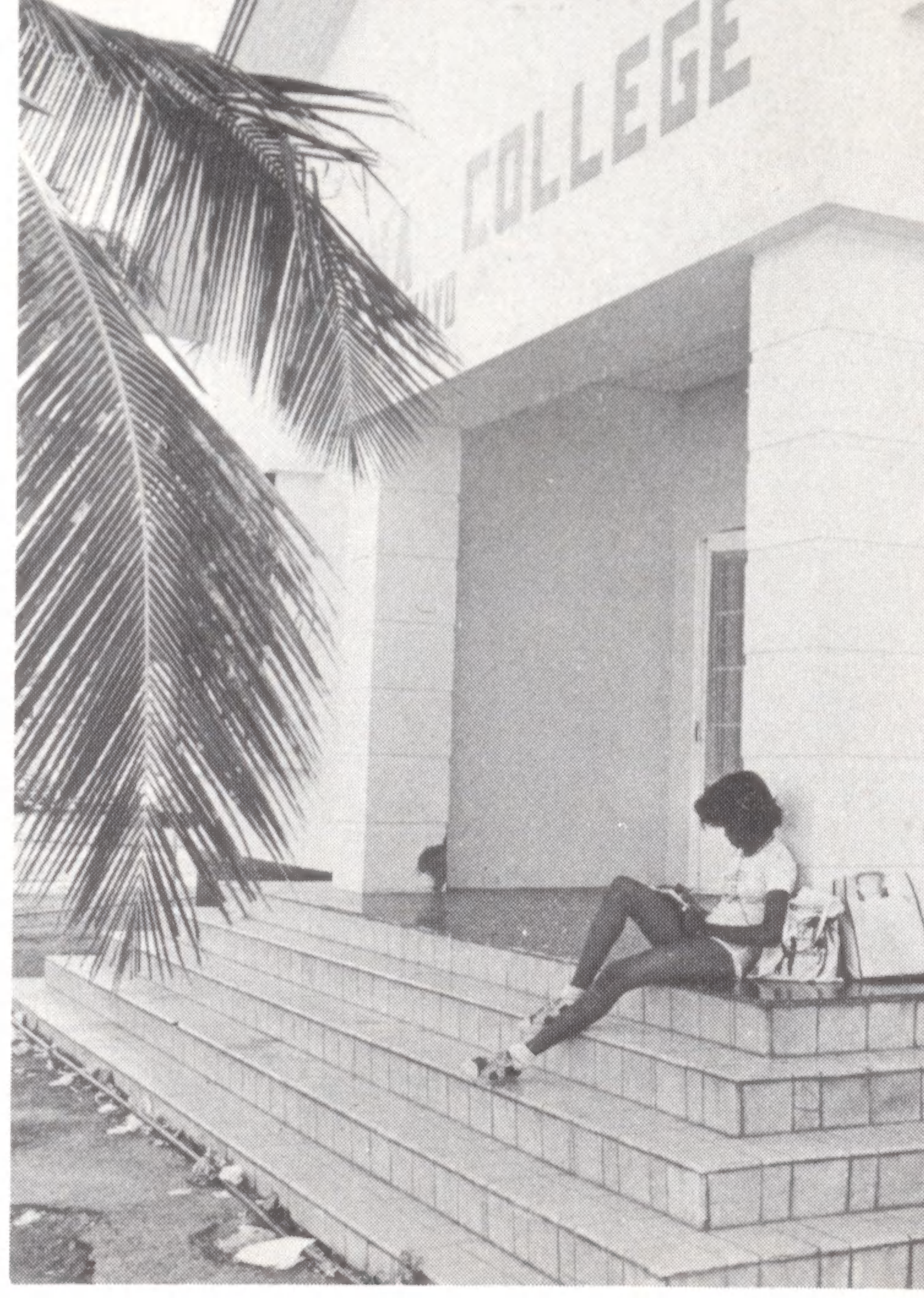
Dolf Hoevertzs (rektor Colegio Arubano) gelooft dat deze detachering een testcase geweest is en dat in de toekomst detachering van leerkrachten van niet-rijksscholen niet meer zal plaatsvinden. Dit komt doordat de werkloosheid, ook onder leerkrachten sterk gegroeid is, zodat een dergelijke detachering vrijwel zeker aan de betrokkene garandeert dat hij bij terugkomst in Nederland recht heeft op wachtgeld in plaats van slechts bijstand. Dat zou Nederland te duur worden. Voor de Antillen houdt dat in dat de mogelijkheid om ervaren leerkrachten aan te trekken uit Nederland vrijwel nihil wordt. Alleen voor langdurig werklozen en pas afgestudeerden zal het nog aantrekkelijk zijn, een paar jaar hier te komen werken. En dit betekent vrijwel zeker een kwaliteitsdaling van ons onderwijs.

Uit deze ervaringen kan men tenslotte leren, dat de pers inderdaad macht heeft. Als ze maar slagvaardig en krities reageert, kan de pers zo de overheid onder druk zetten om haar taak naar behoren uit te voeren. Jammer dat dergelijke gevallen maar zo zelden voorkomen.

VRAGEN aan de gedeputeerde van gezondheidszorg

1. Is het de gedeputeerde bekend dat een dokter op Paradera weigert om meer dan 15 patiënten per spreekuur te helpen? (Normaliter helpt een gouvernementsarts gemiddeld zo'n 40 à 50 patiënten per spreekuur).
2. Is het de gedeputeerde verder bekend dat dezelfde dokter te Paradera op hem wachtende patiënten weggestuurd heeft omdat hij spierpijn had vanwege het voetballen op zondag?
3. Is het de gedeputeerde bekend dat er te Paradera een dokter is in dienst van de gezondheidsdienst die weigert voor een gouvernementspatiënt een verwijsbrief naar de specialist te schrijven?
4. Is het de gedeputeerde bekend dat er te San Nicolas een dokter is die niet alleen geweigerd heeft aan een patiënt hulp te verlenen (weliswaar buiten werktijd; het betrof echter een spoedgeval), maar ook weigerde op verzoek van de patiënt het ziekenhuis te waarschuwen?
5. En als de gedeputeerde hiervan op de hoogte is, wat is de gedeputeerde van plan hieraan te doen?

Oranan di skol i S.K.O.A.

Nos tur por a lesa den korantnan ku ta reina un malkontento bow di e maestronan di e sigiente skolnan: Rayo di Solo, kleuterschool, Theresiaschool y Filomenacollege, basisschool y mavo. Esaki ta debi na e prosedura di S.K.O.A. enkuanto e oranan di skol. Manera ta konosi kaba e 4 skolnan ya menshoná a risibi dia 10 di augustus 1979 telefonikamente e autorisashon di S.K.O.A. pa un kambio di oranan pa e 4 skolnan aki. E aña eskolar a kuminsa ku e sigiente oranan: djaluna, djamars, djaranson te 1.30 'or, djahuebs te 12.45 'or y djabierna te 11.45 'or. Despues di a traha 4 dia ku e oranan aki telefonikamente S.K.O.A. ta duna di konose ku mester bai bek na e oranan di anja pasa pa motibo ku S.K.O.A. a komete un error den e "procedurekwestie". Antes S.K.O.A. por a tuma desishonnan pero den e ley nobo esei ta den man di B.C. i Ministro di Enseñansa. I ta pa es motibo aki Rosariocollege por sigi ku su oranan aktual. Pero si S.K.O.A. tabata sa su leynan anto nan lo tabata na altura ku e ley biew por a wordu mantene te ora e 'uitvoeringsbesluiten' ta kla. Mientras tanto e skolnan a hanja 2 siman di plaso. E prome siman ta pa e motibo ku e roosternan no ta bin kla i e otro ta pa motibo ku S.K.O.A. lo tabata tin un entrevista ku B.C. dia 4 di september. Djabierna 7 di september un karta di S.K.O.A. a ser risibi kual ta un kontesta riba e karta manda pa e kabesantenan di e skolnan dia 25 di augustus. Den e karta aki a wordo menshona tur e puntanan pa kual uniformidat di oranan a wordo pidí. Den e karta S.K.O.A. ta duna di konose ku e petishon hasi pa e kabesantenan por eskrito no ta al kaso pa motibonan legal. Tambe S.K.O.A. ta laga sa di ta na altura di un komishon ku lo bai hasi un estudio encuanto un uniformidat di oranan di skol pa henter e isla ku probablemente lo kuminsa anja eskolar proksimo di 1980-1981. En espera di e resultado di e komishon ya nombra e skolnan mester bai bek pa e oranan biew. Ta parse ku ta e inosentenan tin di paga pa e kulpabelnan. Lo no tabata mas husto si S.K.O.A. a para riba su pia i solushona e problema aki di otro manera of kisas S.K.O.A. tin preshon di halto?

Den un enkuesta tení pa e maestronan di Filomenacollege, "basis" a sali na kla ku no ta solamente e maestronan a hanja e oranan favorabel sino e majornan tambe. Di e 380 formularionan ku a wordo manda 348 a ser risibi di kual 308 positivo, 32 negativo i 8 sin opinion. E majornan a hanja e oportunidat tambe di duna e motibo pakiko nan a hanjele favorabel of disfavorabel.

Algun di motibonan favorabel ta:

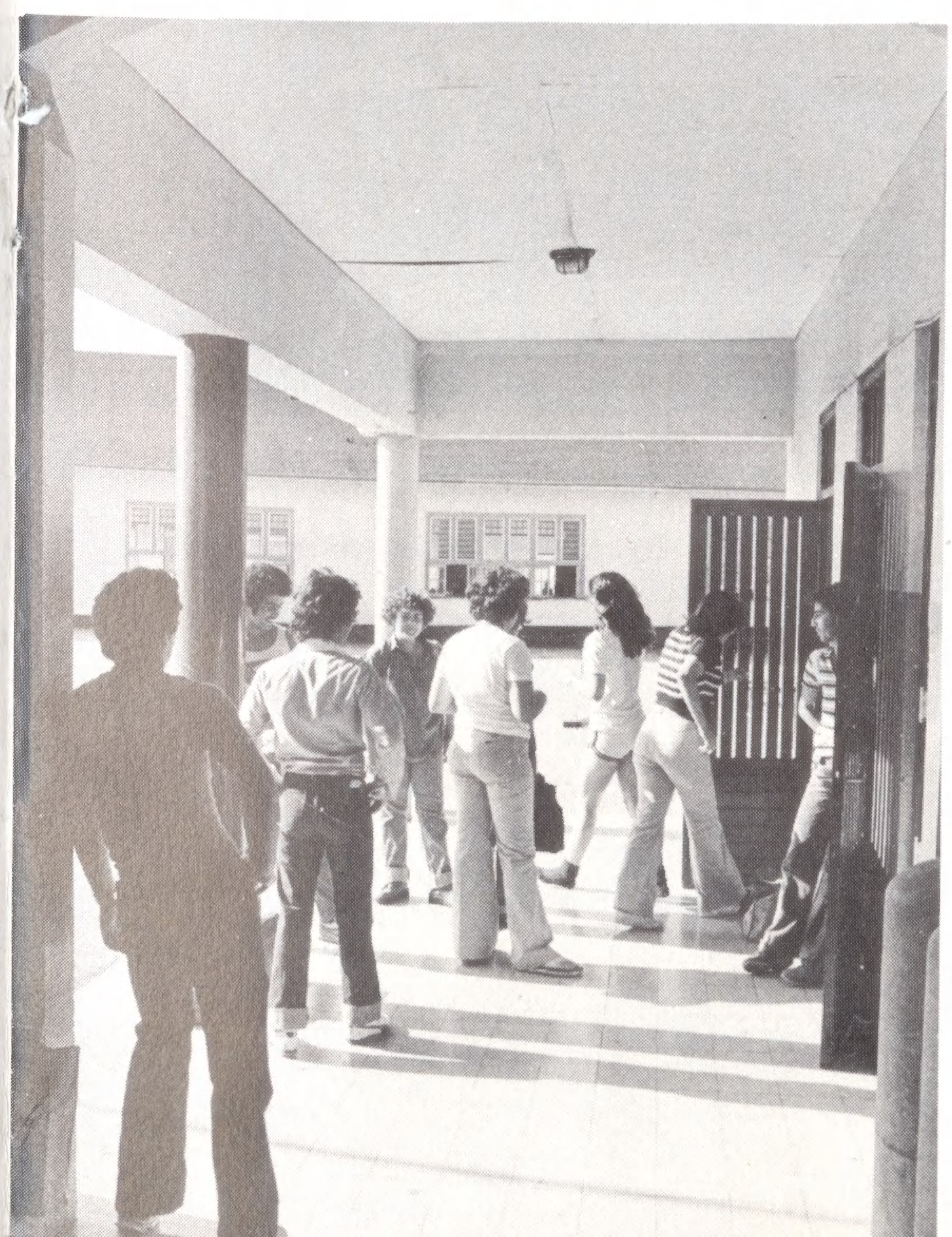
1. E ta menos peligroso pa e muchanan di skol pa trafiko.
2. Mas probecho den enseñansa, menos estorbo i mejor sistema pa huiswerk.
3. E muchanan ta bini menos kansa.
4. Ta molester pa bai 2x pa dia buska mucha.

Motibonan disfavorabel:

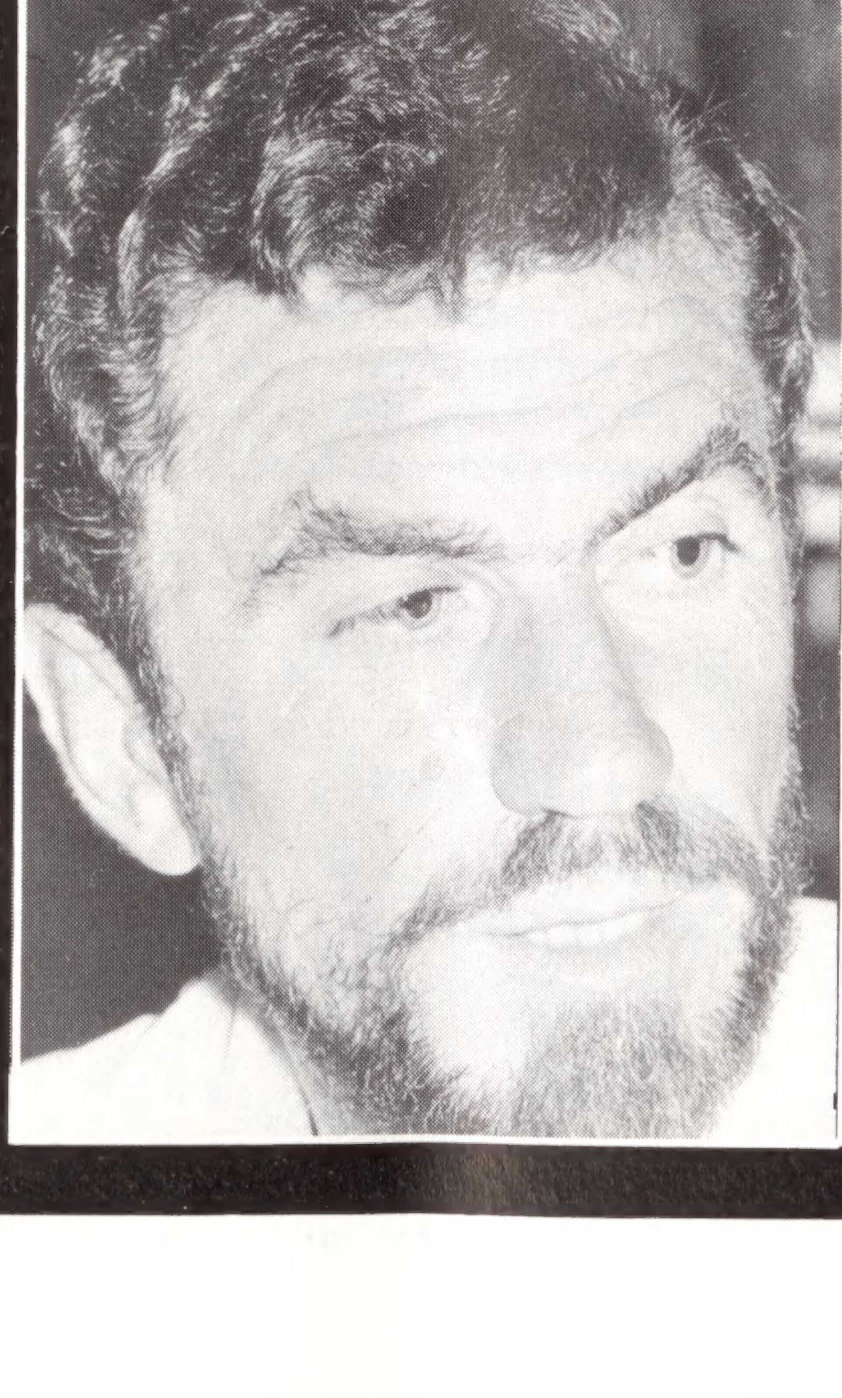
1. The whole day school suits the children.
2. Ya a kostumbra ku e oranan biew.
3. Transportashon.

Asina tin hopi mas puntonan, pero ta mucho pa menshona. Tur e formularionan ta na Filomenacollege pa tur esunan ku tin interes.

Dia 11 di sept. a tuma luga un entrevista entre e diputado di enseñansa i e 4 kabesantenan di skol. E kabesantenan a trese nan punto di bista dilanti i diputado no por a bisa nada definitivo pa motibo ku e lo mester papia ku S.K.O.A., prome lokual ta komprendibel. Loke si a wordo bisa ta ku tin un misverstand di parti di S.K.O.A. Pero grandi tabata e sorpresa ku dia 14 di september den un entrevista na televishon ningun momento Diputado di Enseñansa a laga sa ku e fout a ser kometi door di S.K.O.A. Den e mesun entrevista a ser bisa ku tin e posibilidat, lokual no ta nada nobo, di un mudamento. Es decir ku Mavo ta bai Paulus i Paulus ta bin na Mavo, lokual ta trese gastonan enorme. I konosiendo e situashon ekonomiko di Aruba nos ta puntra nos mes kiko ta kosta menos: Mudamento of kambio di ora di skol.

Joop Jutten mester a bai? (II)

Nos tur ta korda ku na kuminsamento di juni di e aña aki S.K.O.A. no tabata tin trabou mas pa Joop Jutten, pasobra gobierno insular kier a kuminsa seriamente ku Antianisashon di nos enseñansa (i loke gobierno kier . . .).

E maestro aki ku su nuebe aña di eksperensia den skolnan rubiano, no por a keda na Aruba. Niun skol arib'e isla no por a hasi uso di dje.

Awor ku aña eskolar nobo a kuminsa, kasi tur dia nos ta tende ku tog tin vakature, ku tog Joop Jutten por a keda.

Por ehempel na Filomena College basis, kaminda Joop a traha ultimamente, segun S.K.O.A. no tabata tin lugar p'e. Pero tog mester a tuma den servisio un hende den pura, un persona ku a kaba di yega for di Hulanda. I ta te medio augustus e kabesante di Filomena College a tende ku e hende aki a worde tuma. E persona konserni no tabata tin kasi niun eksperensia den enseñansa; ta un aña so ela para dilanti klas. I tog e tin ku traha awor den e klas di mas difisil, esta eerste klas.

Ta parse nos ku den e situashon aki, Joop su eksperiensia lo tabata útil.
S.K.O.A. tin idea di sigi sakrifika kalidat di enseñansa na obedensia politiko? B.C. ta sigi sakrifika maestronan krítiko na kapricho personal?

Skol i Kom.: Pakiko na e dos luganan aki so?
Coutinho: Falta di kader i ademas ta mi so tin di organisa tur e kosnan aki. Mi no por ta tur kaminda un solo biaha. Nos tin ku organisa i mira ku nos por manehe despues bon. Tur kos mester ta bon planea.

Arubaanse Muziekschool a krese enormemente

Skol i Kom.: Dia ku bo a bini tabatin mas o menos 300 alumno. Kuanto tin awor?
Coutinho: Wel ku e kursonan nobo nos tin alrededor di 1100 studiante.
Skol i Kom.: Kua ta e kursonan ku tin awor?
Coutinho: Komo ku mi ta un orchestral music teacher, mi mes ta duna les den tur e blaasinstrumentnan. Esaki ta algo ku bo ta siña apart. E ta un spesialisashon ku mi mester a siña pa mi Master Degree. Na mi yegada mi mes a kuminsa duna e muchanan les

ENTREVISTA KU SR.

Skol i Kom.: Ki dia eksaktamente bo a yega Aruba?
Efraim Coutinho: Dia 10 di juli 1977.
Skol i Kom.: Bo a kuminsa traha ku Muziekschool?
Coutinho: Si, mi ta amtenar di Teritorio Insular di Aruba ter beschikking di Arubaanse Muziekschool, komo direktor di e Muziekschool.
Skol i Kom.: Bo por a bisa algo di kon e skol tabata, ki lesnan tabatin, kon e ambiente tabata ets.
Coutinho: Dia mi a kuminsa e skol tabatin mas o menos 300 alumno. E kursonan ku tabatin, tabata di: piano, akordeon, gitara klasika, blokfluit.
Skol i Kom.: No tabatin kurso di violin?
Coutinho: No, e direktor, esun prome kumi, mes tabata duna e kurso di violin i ora ku el a bai no a keda ningun hende pa dunele. Tambe tabatin kurso di A.M.V., pero pa esei no tabatin studiante.
Skol i Kom.: Kiko tabata e motibo ku no tabatin estudiante?
Coutinho: Bueno e motibo tabata deskonosi, pero awor si tin hopi studiante.
Skol i Kom.: Kiko ta nifika A.M.V. i kiko ta boso metanan kun'e?
Coutinho: A.M.V. ta nifika Algemene Muzikale Vorming. Nos ta enfoka desde jong kaba e mucha su desaroyo di oido.
Di nan sentido musikal. E muchanan ta siña apresia musika, nan ta siña usa nan stem i den wega nan ta siña e partinan basiko di musika p.e. lesa noot. A.M.V. ta pa muchanan di 7 pa 8 aña.
Skol i Kom.: Den ki forma nan ta siña asina?
Coutinho: Mayormente dor di kansion nan ta siña hopi aspekto di musika. Nan ta siña kanta den tono, nos ta touch nan sintimento ritmiko.
Skol i Kom.: Instrumentonan tambe ta wordu usa?
Coutinho: Si, nan ta usa instrument, ademas di nan stem. Nan ta siña e parti teoriko musikal na manera di wega. E aña aki tambe nos a kuminsa ku e kurso di kanto i wega pa muchanan di 5 i 6 aña. Esaki ta wordu duna na Sta. Cruz i Tanki Leendert.

den: dwarsfluit i pikolo (dwarsfluit chikito), klarinet i basklarinet, saxofon, ful e famia, esta alt, tenos i bariton, trompet, trombon, tuba, bariton tuba. Pa slagwerk si mi tin un musiko profeshonal ku ta duna e kurso aki, e ta Adolfo Bonariva.

Skol i Kom.: Kua ta e otro personanan ku ta duna kurso?
Coutinho: Nos tin 3 dosente di Sticusa, esei kier men ku nan ta wordu paga dor di Sticusa. Nan ta: Lisa de Vries: viool, Rick Eling: piano i muziektheorie, Willem Brink: gitara, lokal nos tin Stella Weller: piano i akordeon, Norma Stephens: blokfluit, Bernadine Richardson: blokfluit, Elvira Thiel: zang en spel, A.M.V., blokfluit i kuarta.

Mester bisa ku kuarta ta un kurso nobo. Elvira Thiel ta un di e pilarnan na nos Muziekschool. Otro personanan ku ta duna les ta: Eric Tchong: gitara, mandolin, orgel, Edwin Kock: gitara, Ben Schulte: gitara i A.M.V.
E mes un aña (1977) mi a puntra e maestro anterior di gitara, Paul Antkowiak, si e ta dispuesto pa duna les di mandolin, komo ku mandolin ta un instrumento di nos folklor.

E ta un instrumento ku bo por siña noot kun'e i e tin balor meskos ku otro instrumento. M'a haya pakiko lo nos no por tin'e na Muziekschool i nos a kuminsa ku mandolin tambe. Ku e mira ku den futuro nos lo por tin un orkesta di mandolin i gitara. Esaki lo ta algo sumamente uniko na Aruba.

direkt
Arubaanse M

Efraim F. Coutinho a nase na Aruba, na Tanki Leendert, dia 26 di januari 1946. Sr. Coutinho ta kasa ku sra. Sylvia Coutinho i tin 3 yui.
Na Aruba Efraim Coutinho a atende e sigiente skolnan: skol basiko, Dominicus College. Skol avansa, La Salle College. E estudionan mas avansa ku sr. Coutinho a sigi despues, ku beka di Lago, ta: konservatorio di musika di Puerto Rico, for di kual el a gradua na aña 1969. Su spesialisashon tabata klarinete. Na december 1969 el a optene na e mesun konservatorio su "B.A.-degree" den "Music Education". Sr. Coutinho a gradua akinan magna cum laude.
Na juni 1971 sr. Coutinho ta optené su "M.A.-degree" (Masters) na New York University.
Tambe el a optene su lisensia komo "Orchestral Music Teacher" di e estado di New York. Segun sr. Coutinho mes esaki tabata un di e satisfakshonnan mas grandi, te ainda, den su bida, ya ku ta hopi difisil pa optene e lisensia aki.

goed zien én
er beter uitzien

EFRAIM COUTINHO

tor di Muziekschool

Na juni 1977 el a regresa Aruba i for di e tempo ei te ku awor aki e ta direktor di Arubaanse Muziekschool.

Esperensianan di sr. Coutinho

1968|1969: A traha na e Instituto di Kultura di Puerto Rico. A okupa puesto den e direktiva di e Departamento di Edukashon di San Juan, Puerto Rico (Departamento Musikal).
April|mei 1970: Presentashon komo segundo klarinete den: Tapia Theater na San Juan, presentando e siguiente obranan: Pagliaci (Leoncavallo), Molinos de Viento (Spanish Opera), Suor Angelica (Puccini).
Januari te februari 1970: A forma parti di e Orkestra Simfoniko di Puerto Rico komo segundo klarinetista.
September 1970 te juni 1975: Orchestral Music Teacher na Brooklyn N.Y.
September 1975|juni 1977: Orchestral Music Teacher na Dewey Junior High School, Brooklyn N.Y.

FOTO'S M. DE GRAAFF

Analfabetismo musikal

E aña ku mi a yega mi a ripara ku e kantidat di alumno ku tabatin na Muziekschool tabata poko pa e skol por a funshona komo e sentro musikal edukativo di Aruba. Kier men mester a kuminsa atrae mas hende, spesialmente hubentut, pa por tin algo mañan. Nos enseñansa ta basta bon, e nivel ku bo por bai dilanti ta basta bon. Mester bisa si ku e parti kultural no a bai na e mes un par, mihor bisa e parti kultural a wordu neglisha. Den terminologia di edukashon nos ta usa e palabra analfabetismo, ku ta nifika ku hendenan of gruponan di hendenan no por lesa ni skirbi. I loke ta referi musika, lastimamente mester bisa ku ta eksisti un analfabetismo grandi na Aruba. Por bisa kasi 100%. E analfabetismo grandi aki bo no ta haye solamente den lesamento i skirbimento di noot, pero te hasta den apresiashon di musika, apresiashon pa e kalidat di musika.
Skol i Kom.: Kier men ku e sentido kritiko pa loke ta musika ta hopi abow.
Coutinho: Si. I ademas di esei ta kuanto hende na Aruba por lesa nota! I tambe bow di esunnan ku ta lesa nota tin un limitashon bow loke ami ta komprende lesa nota.
Skol i Kom.: Bo kier men ku tin hendenan ku ta yama nan mes musiko, pasobra nan por lesa nota, pero ku segun bo hopi mas por wordu hasi?
Coutinho: Lesamento di nota ta algu ku tin hopi mas sustansia den dje ku lokual hopi hende ta kere te ainda na Aruba. E bukinan di estudio di instrumento, e kapasidat ku bo mester tin pa lesa nota ta eksigi hopi aña di estudio profundo.
Mi no ta papiando ku na Aruba tur hende mester yega na e nivel ei. Pero, si for di trempan kaba bo ta ofrese e muchanan e oportunidat i kontinuidat pa sigi musika, aki poko aña nos por ta bastante lew. P.e. di zang en spel (kanto i wega) nan por sigi pa A.M.V. i despues blokfluit i despues di esaki nan por sigi un di hopi diferente instrumentnan ku nos ta ofrese aktualmente. Loke antes tabata hopi limita, ya ku ta bo akordeon, piano of gitara por a sigi. Esaki ta loke nos ta trahando duro riba dje awor aki, pero falta hopi ainda pa nos alkansa nos meta.

Lesnan individual – Lesnan den grupo

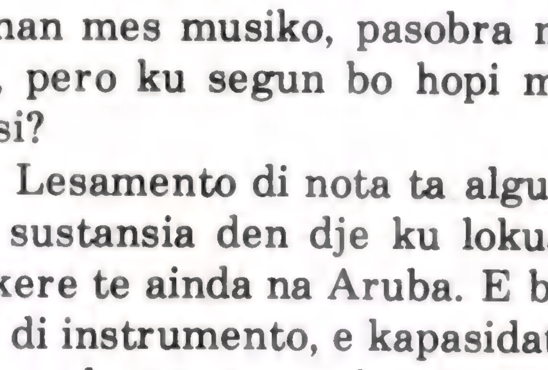
Skol i Kom.: Antes mas tanto lesnan tabata wordu duna a base individual, tin algun kambio awor konserni ku esaki?
Coutinho: Antes na e momento ku e muchanan tabata tumando nan les priva, nan no tabatin chens pa uni den grupo. Na e skol kada un individualmente tabata tuma su les i ora nan tabata duna un konsierto, tabata un konsierto individual. Si tabatin un grupo di blokfluit ku tabata yama nan mes e schoolorkest di Muziekschool and that's it.
E sistema ku mi ta usa aktualmente ta un metodo di grupo i grupo miksto. P.e. bo ta haya un grupo di dwarsfluit i e mesun grupo aki por bin uni ku tur e instrumentonan i sigi nan metodo ku tur e otro instrumentonan hunto. Esaki ta un metodo di grupo miksto di diferente instrumentonan. Despues di 6 luna mi a lanta e Orkesta Hubenil, e Concert Band. Di e manera aki e muchanan ta haya un estimulo i for di trempan kaba ta siña toka den un grupo, den ensemble. Ora bo ta toka den un grupo ta diferente ku ora bo ta siña toka bo instrumento bo so. Ta un aspekto kompletamente diferente den musika e tokamento den ensemble. E ta algo ku bo mester domina kompletamente apart. Bo mester haya hopi persepshon den un ensemble pa bo por funshona adekuadamente. Bo por ta un musiko hopi bon i ora bo ta den un ensemble, bo no sa kiko bo mester hasi. Si di kuminsamento bo hasi esaki, e ta bira algo natural. Outomatikamente e mucha ta desaroya su mes mucho mas lihe. I esei ta loke mi a esperensia.

Instrumentonan i metodonan

Skol i Kom.: A bin hopi kurso nobo aserka i e instrumentonan ku mester pa e kursonan ta bastante karo. Kon bosonan a yega na e instrumentonan i ki metodonan ta wordu usa?
Coutinho: Pa loke ta instrumentonan nos a haya bastante for di Hulanda, for di Sticusa.

SPRITZER + FUHRMANN

OPTICA MODERNA

Loke ta buki i metodo si ta un desastre. No tin buki.
Skol i Kom.: Pero ta kon e muchanan ta hasi siña anto?
Coutinho: E muchanan ta siña ku algun metodo, pero no tin planeamento no tin nada den "stock". Ta bin un buki i 2 of 3 studiante ta use, i si e kaba mester warda tanto tempo prome ku un bin for di Hulanda. Loke ta material, metodo i buki, no tin pa traha kune.
Skol i Kom.: Loke ta metodo i bukinan ta hasi falta hopi anto?
Coutinho: Si, pero no esei so. Mira, na un edifisio di un Muziekschool bo mester tin un biblioteka chikito unda bo por tin disko pa e muchanan, naturalmente diskonan instruktivo. Mester tin un parti audiovisual, mester tin metodonan, bukinan of temanan di musika. Bo ta bai na nos Biblioteka Publiko i bo no ta haya nada.
Skol i Kom.: Bo a duna nan algun sugerensia?
Coutinho: Si, mi a bisa srta. van Romondt esaki, i el a pidimi mi ayudo pa prepara p'e un lista di loke tà bale la pena. Mi a sugiri'e tambe pa bin un departamento nobo den nos biblioteka, nobo loke ta konserni e parti musikal. Lo mi duna un push nada mas pa asina sikiera nos por tin un departamento chikito aki banda.
Skol i Kom.: Bo a menshona algun instrumento ku no ta barata p.e. klarinet. Ta e mayornan mester kumpra e instrumentnan aki?
Coutinho: E trabow ku mi tabatin na kuminsamento no tabata solamente buska mas mucha pa e skol, pero konvense e personanan ku por provee e instrumentonan ku mi ta aki, pero ku man bashi mi no por hasi nada tampoko. Te awor aki mi tin koperashon pa parti di: 1. instrumentonan i 2. maestronan di Sticusa.
Pa mi a haya e instrumentonan mi a hasi lo sigiente: mi a traha un budget, es desir kuanto instrumentonan mester mas o menos i kuanto lo nan sali. Anto Sticusa a manda buska nan dor di C.C.A. E alumnonan ku ta tuma les ta huur e instrumentonan aki pa algo minimo, esta fl. 25,— pa aña.
Skol i Kom.: Nan ta bai kas ku e instrumentnan?
Coutinho: Si, nan ta keda ku nan. E fl. 25,— ku nos ta kobra ta pa kubri e gasto di e deterioro di e instrument. Nos ta laga nan bai kas ku e instrumentnan, ya esaki ta krea un sentido di responsabilidat serka e muchanan i e mayornan. Alaves nan por praktika riba nan na kas.
Dia ku mi a haya sa ku e instrumentonan ta yegando mi a pone den tur korant i tambe mi a manda papel pa tur e skolnan ku e instrumentonan ta pa huur. Asina ta ku tur hende a haya chens pa inskribí. Esnan ku a inskribí tabata bastante mas di loke mi tin aktualmente, pero mester a hasi un selekshon. Esunnan ku no a haya chens, mi ta spera di por haya mas instrument den futuro pa asina nan tambe por sigi e kursonan of e mayornan lo tin di kumpra e instrument pa nan. Awor aki nos a haya mas instrumento for di Sticusa i esei kier men mas oportunidat pa mas mucha sigi e kursonan.

Concert band

Skol i Kom.: Kiko bo por konta nos di e Jeugdorkest of e Concert Band, manera bo mes ta yam'e?
Coutinho: E muchanan di Concert Band a kuminsa tuma les na april 1978. Na september, dor e poko kos ku nan sa kaba, mi a pone nan hunto, mi a laganan toka den grupo, den ensemble. A yega asina lew ku na november mi a forma e Concert Band. Pa Pasko nos por a yega na presenta un konsierto na e diferente skolnan. Bo ta keda kompletamente asombra di mira na Aruba kuanto mucha no sa kiko ta un klarinet, kuanto no sa kiko ta un dwarsfluit, kon e ta zona ets. Kisas nan sa kiko ta un trombon, pero nan no sa ki sonido e ta saka.
Den e proyekto di Pasko nos a yama atenshon di kiko por yega na presta den asina poko tempo.
Skol i Kom.: Ki tempo e Concert Band a debuta ofisialmente?
Coutinho: Nos promer debut tabata ku e feria di Artesania den Alameda. Na maart nos a toka pa Antilliaanse Advies Raad. Na april di e aña aki nos a toka na Lago Sport Park, durante di e evento di Spel Zonder Grenzen. Tabatin un publiko di mas o menos 3000 hende. Esaki tabata un bon esperiensia pa e muchanan i tabata un estimulo grandi pa nan dor di a weita e respuesta, e akogida ku nan a haya serka e publiko. Tambe nos a presenta un biaha na televishon den e programa di Instituto di Kultura, i na fin di september e Concert Band a presenta na e apertura di e Youth Seminar di Aruba Jaycees Female Chapter.

Tin hopi entusiasmo

Skol i Kom.: E muchanan mes ta entusiasma ku e kurso, ku e banda ets.?
Coutinho: Bo no por imaginabo kuanto entusiasmo ta reina. Loke ta e Concert Band mi no a perde ningun alumno te ainda.
Ya mi tin varios di nan ta studiando musika na konservatorio. Nan kier bin bek hasi loke mi ta hasiendo. Kier men ku mi a forma un imagen pa e muchanan i nan ta haya e interes pa bai studia afo pa bira algo paresido. E ta un estimulo hopi grandi mes pa ami komo persona. E ta un satisfakshon grandi ku un mucha di bo klas ta bisabo ku e kier bai studia pa loke abo ta hasi. Tabatin un otro persona ku nunka a pensa di studia musika i el a kuminsa ku e kursonan, awor el a bai studia musika. Mi ta sigur ku nos ta bayendo den e bon direkshon.

Koro hubenil

Skol i Kom.: Segun nos tin entendi bo tin un koro hubenil tambe. Esei ta berdat?
Coutinho: Si, e koro hubenil a wordu lanta aña pasa na desember. E koro ta pa muchanan di 13 pa 19 aña. Na Aruba bo no ta haya hopi koro. Tambe akinan ta difisil pa bo haya un stem di mucha homber den un koro. Awor aki mi ta purbando ku un grupo chikito i kåda un tin mag di trese 1 of 2 amigo. Di einan poko poko bo ta forma un grupo di mucha homber di e edat ei. E koro hubenil tambe a presenta na diferente okashon i ku eksito. E aña aki nos tin pensa di forma koronan infantil den e diferente distritonan. P.e. na Tanki Leendert, Sta. Cruz, Noord ets. Nos lo wak kon lew nos por yega.

Arubaanse Muziekschool: 26 aña

Skol i Kom.: Kuanto aña Muziekschool ta eksisti?

Coutinho: Aktualmente 26 aña. Dia ku mi a yega aki Muziekschool tabata kompletamente morto. No ta ami ta bisa esaki, pero e hendenan ku mi a haya trahando kaba mes ta bisami esaki. Nan tabata sa ku Muziekschool tabatin mester di hopi mas publisidat. Hopi hende no tabata sa mes ku Muziekschool tabata eksisti. Imaginabo esei. E trabow primordial ku mi tabatin, tabata saka e nomber afo.

Skol i Kom.: Si nos por a sigi e desaroyo anto por bisa ku: a. Muziekschool tabata algo kasi deskonosi, b. E kantidat di alumno tabata masha abow, c. Kasi tur les tabata a base individual, d. Muziekschool tabata mas tanto aksesible pa un sierto grupito, ku tabata konsisti mas tanto di hulandesnan i yuinan di famianan rubiano mas priveligia, e. E kursonan ku por a sigi tabata sumamente limita.

Bo ta akuerdo ku e puntonan aki? Si ta asina kua ta e pasonan ku bo a tuma pa sanea e situashon aki?

Coutinho: Si, mi ta kere ku tur e ponensianan ei ta berdat. Pero . . . na e momento ku mi a yega mi a manda papel pa tur e skolnan na Aruba. Asina ta ku tur mucha ku tabata interesa, no ta importami di kual nivel sosial e ta of si e ta Rubiano of no-Rubiano, a haya e mesun chens pa inskribi.

Skol i Kom.: E papelnan aki tabata wordu manda antes of ta kon nan tabata hasi'e?

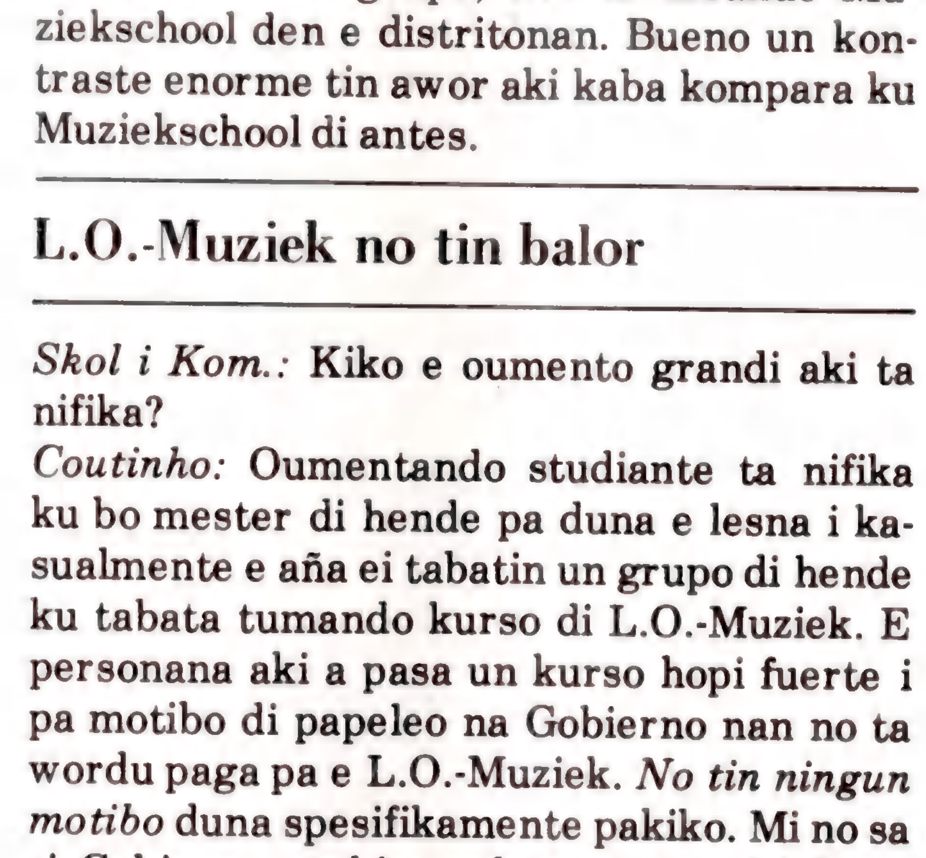
Coutinho: No, antes tabata pone un anunsio den korant i kla. I naturalmente menos alumno, menos trabow. Bo por imaginabo un isla di 60.000 hende anto 300 studiante ta atende Muziekschool. Ridikulo! Figurabo, ami mes ku tabata bin di afo, nunka mi no tabata tende nada di Muziekschool. E supuesto konsiertonan ku tabatin tabata pa e studiantenan i nan famia so. Esaki tambe ta un di e kosnan ku nos ta tratando di elimina. Pues tur e puntonan negativo ku tabata kompaña e Muziekschool nos ta eliminandonan. Boso a mira e resultado di e mandamento di e papelnan? Den 6 luna Muziekschool a kasi triplika i e ta sigi krese.

Awor aki nos ta ofresiendo mas kurso, nos tin lesnan den grupo, nos ta hibando Muziekschool den e distritonan. Bueno un kontraste enorme tin awor aki kaba kompara ku Muziekschool di antes.

L.O.-Muziek no tin balor

Skol i Kom.: Kiko e oumento grandi aki ta nifika?

Coutinho: Oumentando studiante ta nifika ku bo mester di hende pa duna e lesna i kasualmente e aña ei tabatin un grupo di hende ku tabata tumando kurso di L.O.-Muziek. E personana aki a pasa un kurso hopi fuerte i pa motibo di papeleo na Gobierno nan no ta wordu paga pa e L.O.-Muziek. *No tin ningun motibo* duna spesifikamente pakiko. Mi no sa si Gobierno no kier rekonosenan of kiko a pasa. Pero den todo kaso e ta keda algo sumamente straño.

Skol i Kom.: Abo personalmente ta haya e hendenan aki kualifika?

Coutinho: Awel, pa loke ta e L.O.-Muziek, loke nan a siña anto, nan ta seguramente kualifika.

Skol i Kom.: I esakinan ta dunabo un man?

Coutinho: Algun di nan. Mi a eskohe den nan. Tin mas ku mi por usa pero e planeamente mester wordu hasi ku kabes. Kada hende ku mi tuma mi ta supervisanan tambe. Mi ta wak kon nan ta duna les; mi ta hasi kambio den nan les; no ta kuenta ku mi ta laga nan duna les pa nan kuenta i ami ta bai kas of mi ta hasi mi trabow. Loke nos ta hasiendo awor aki ta hopi delikado i e ta eksigi un planeamento perfekto of mas perfekto posibel.

Faktornan ku ta hasi ku te ainda no ta tur mucha ku lo tin gana di atende Muziekschool por hasi esei

Skol i Kom.: Bo no ta kere ku tin hopi mucha ku lo tin gana di bin sigi un of otro kurso na Muziekschool, pero pa diferente motibonan no por hasi esaki?

Coutinho: Mi ta konsiente di esei, pero ta hopi difisil pa hasi algo. Tin tres punto importante ku ta hasi posibel pa un mucha atende un of otro kurso: 1. e interes di e mayornan, 2. e interes di e mayornan i e tempo, 3. e interes di e mayornan, e tempo i e auto. P.e. si tin un mayor ku tin problema ku un di 3 motibonan menshona, por ta muy bien posibel ku e ta hasi ku e mucha no por bin e kurso, loke ta un lastima.

Skol i Kom.: I e parti finansiero?

Coutinho: Bueno e preisnan nos a purba tenenan lo mas tanto abow posibel.

Skol i Kom.: Kiko bosonan tin pensa di hasi pa elimina mas tanto ainda e problema aki?

Coutinho: Loke nos por hasi ta trese e Muziekschool mas serka posibel di e muchanan. Dos aña pasa nos a habri un kurso na Noord. Despues uno na Tanki Leendert i tambe na Sta. Cruz. I poko poko nos lo sigi ampli'e te

ora ku nos por alkansa tur distrito. Esei lo ta ideal. Tin un faktor kurioso ku e kurso di kanto i wega na Tanki Leendert. Pa parti di e hendenan di Playa tabatin un interes hopi grandi pa e kurso di kanto i wega. Pero e lokalidat di Muziekschool no ta sufisiente pa tin e kurso di kanto i wega, esei a hasi ku nos no por a duna e kurso na Playa. Loke mi a bisa e hendenan ta ku na Tanki Leendert si tin un kurso di kanto i wega.
Kiko bo ta haya? Ku e muchanan di Playa ta bai te Tanki Leendert bai tuma e kurso di kanto i wega. P'ami el a lagami sumamente satisfecho di mira e interes di e mayornan aki pa hiba nan yui Tanki Leendert bai tuma les.

Kanto i wega: algo hopi importante

Skol i Kom.: Na kuminsamento di e entrevista bo a bisa di e importansia di kanto i wega pa e desaroyo musikal di e mucha. Pero mi ta kere ku hopi hende of hopi di nos lektornan no ta konsiente ainda ta *kon importante* e kanto i wega aki ta. Bo por a bai un tiki mas profundo den e materia aki?
Coutinho: Sigur ku si. Mira, loke Muziekschool ta ofrese na e muchanan loke ta kanto i wega ta algo vital, ta *algo importantisimo.* Boso mester bin un les di kanto i wega pa wak kiko ta pasando ei. Spesialmente mi ta pone enfasis riba kon e muchanan ta usa nan stem. Na Aruba awendia kualkier mucha o grupo di mucha ku kanta mas tanto ta dañando nan stem. Ta un krimen berdaderamente loke ta pasa. Si bo tende kualkier mucha kanta den grupo p.e. familiar mes, bo ta ripara ku e muchanan ta trata di kanta den tono di un hende mayor. Nan ta kanta kompletamente bow di nan registro natural, esaki ta sosode ku kasi tur mucha na Aruba. Rara bes bo ta haya un mucha ta kanta halto, den su stem natural. I na kiko esaki ta debi? Pakiko, dikon?
Skol i Kom.: Bo esperiensia na Merka no ta asina?
Coutinho: No. Pa e personanan ku ta enkarga ku musika un di e kosnan mas importante ku nan mester tene kuenta kune ta; ku ora bo ta kanta un kansion pa un mucha, bo mester siña e mucha i hasi'e kanta den su registro di stem. Tin biaha un diferensia di un tono mes ta hasi ku e mucha ta bai ta forsando su stem i e ta kanta mahos. Dor ku e mucha no ta kantando den un registro ku ta di dje, nunka e no ta kanta zuiver, nunka e ta kere ku e por yega un nota halto pasobra nan ta dune miedo dor di kanta semper abow. Awor mi ta drentando p.e. un les di wega i kanto of di A.M.V. E juffrouw ta konsiente trahando duro pa pone e muchanan kanta manera nan mester kanta, esta den nan registro natural. Hopi biaha bo ta haya ku tin algun mucha ku nan ta yama nan "brommers". Pero hopi biaha nan no ta "brommers". Bo ta laga nan kanta i poko poko ta subi nan stem via e teknikanan ku ta eksisti i por ta tin biaha den 5 of 6 minuut di un "brommer" bo ta pone un mucha kanta den tono.
E kantamento di un mucha den su registro natural ta e base di hopi kos. E ta e base pa un mucha siña kanta den tono, pa e mucha alkansa notanan halto sin miedo, pa e desaroya su oido musikal, pa e distingi i sinti p.e. ki ora un nota ta den tono of falso. Boso ta mira pues kon hopi importante kanto i wega ta. Ora ku for di trempan nos kuminsa ku esaki nos por yega bastante mas lew despues.
E problema ta ku simplemente e teknika aki no ta eksisti na Aruba. Sea pa ignoransia of no ta pone atenshon na dje, berdaderamente mi no sa. E ta un kos inkreible, e ta molestiami tanto, no!

Na skolnan muziek ta nifika nada

Skol i Kom.: Si bo wak na tur skol mester tin un of dos biaha pa siman zangles of muziekles?
Coutinho: Si, pero kiko e zangles ta ensera? Kiko ta e metanan? Kende ta duna e lesnan? Kiko e muchanan ta siña? Mi ta papiando di esperiensia ku mi tin. Awor naturalmente eksepshonnan por tin, pero masha poko si.
Skol i Kom.: Ta konosi ku loke ta e materianan ekspresivo; edukashon fisika, kanto, pintamento ta wordu neglisha kasi kompletamente na e skolnan. Loke ta importante na e skol ta *taal i rekenen,* asina ta ku di e skolnan no por spera mucho kos of mihor dicho no por spera nada mes.
Coutinho: Ta straño si ku e hendenan ta bisa ku ta *taal i rekenen* ta importante, pero e pueblo aki ta un pueblo masha orguyoso di su kultura. Bo ta tende ku nos tin un Instituto di Kultura. Dor di un Instituto di Kulturo solamente bo no ta promove bo kultura, bo folklor. Bo mester tin hendenan ku ta traha den e parti basiko i e parti basiko ta keda den nos hubentut.
Poniendo muziek na skol djis pa pone, bo no por bin kere ku e muchanan ta lanta ku oido musikal ets. E instrumento mas bunita i mas barata ku tin, ta nos stem i pakiko no hasi uso di dje?
Skol i Kom.: Figurabo e balor ku nos sistema di enseñansa ta duna muziek. Muziek ta nifika *nada,* esei ta e palabra *nada.* Muziek ta djis algo pa yena rooster. Mayoria di biaha puntanan ta wordu yena, djis pa tin punta riba raport. I pa loke ta e nifikashon di un punta pa muziek loke ta konserni keda sinta of bai pa un otro klas, bueno e *no ta konta mes!*
Coutinho: (visiblemente desapunta) Ta tristo (pauze) ta tristo mes . . .
Skol i Kom.: Kiko nos por hasi?
Coutinho: Pa kuminsa nos mester manda hende afo bai studia, bai spesialisa. Aktualmente nos tin hendenan studiando afo pa A.M.V. Pero e kantidat ta poko. Nos mester di mas maestronan pa musika. Mester un konsehero of kordinador di formashon general di musika na e skolnan. Bueno mi sa loke mester wordu hasi, pero esei lo bira un storia largo.
Skol i Kom.: Por ta nos por lag'e pa un otro biaha. No ta nos intenshon di kompara nos isla ku paisnan desaroya of mas grandi, pero bo por tin un idea ta kon e lesnan di musika ta bai na e skolnan; kon nan ta organise? Basando bo mes riba e esperiensia ku bo tabatin na Merka?
Coutinho: Kada skol tin un spesialista den musika. Si un distrito no por paga un spesialista pa kada skol, e ora nan ta pone uno pa diferente skol. E personanan aki por forma koro na diferente skol, nan ta duna les na e diferente gradonan, nan ta supervisa e maestronan den nan dunamento di les. Ta depende di e planning di kada skol.
Ya den 5 klas kaba nan ta kuminsa ku musika instrumental. E ora nan ta buska un maestro edukador instrumental. Of si nan ta interesa mas den e parti vokal nan ta kuminsa prepara koro i tambe tin kurso pa formashon general di musika. Ora e muchanan

aki bai high school ya nan tin un bon base musikal pa sigi traha riba dje. Loke mi ta bisando aki no ta solamente valido pa loke ta musika, pero pa arte en general. Bo por ripara klaramente ku di chikito kaba nan ta pone e muchanan den kontakto ku arte, pa asina nan siña ekspresa nan mes. Esaki ta un parti vital pa e desaroyo di e mucha en general i tambe ta di hopi balor pa formashon di su karakter.

"Ta na skolnan mester kuminsa ku kanto i wega i A.M.V."

Loke Muziekschool ta hasiendo awor aki ta un trabow grandi. Lo tabata mucho mas miho si tabatin un persona, naturalmente kapasita, den servisio di Gobierno ku tin e tarea di: entrena e maestronan of grupo di maestro ku ta dunando les aktualmente, traha un plan provisorio pa wak kiko por wordu hasi, usando e materialnen ku tin disponibel, supervisa i gia maestronan i studiantenan ku ta bin p.e. di afo.
Manera loke Muziekschool ta hasiendo awor aki ku kanto i wega i A.M.V. *Ta na e skolnan mester kuminsa ku e kanto i wega aki!* Awor aki ta Muziekschool ta hasiendo e trabow aki, i kiko ta e konsekuensia? E konsekuensia ta ku aktualmente ta *un grupo* di mucha so nos por tuma, pasobra nos no tin lugar pa tur e muchanan ku ta bin. Esaki ta algo ku *tur persona, instansia, gruponan i gobiernonan* ku tin di haber ku enseñansa mester pensa i refleha riba dje.
I no solamente bisa: si, ta berdat, pero *tuma stapnan konkreto den e direkshon indika.*
Pa mi sigi riba loke mi a bisa tokante di kanto i wega na e skolnan, despues ku e muchanan wordu forma semi-basiko anto e ora Muziekschool ta bai sigi traha mas profeshonal riba e parti aki. Boso ta komprende kiko mi kier men, no.
Skol i Kom.: Sigur ku si.

No tin planifikashon loke ta dunamento di beka

Skol i Kom.: Gobierno a yega di aserkabo pa bo konseho loke ta dunamento di beka den ramo di musika?
Coutinho: NO (den forma kategoriko), NUNKA. Mi por bisabo frankamente ku mi a yega di bai na e departamento di beka ofrese mi servisio pa konsehero. Mi a bisanan pa nan manda e personanan ku kier bai studia ku beka serka mi. Mi por duna nan un konseho, mi por mira den kiko nan ta interesa. Mi por mustra tambe kiko ta mas nesesario na Aruba. Si tur e hendenan ku ta studiando afo, ta studiando loke mi tin den mi kabes, aki poko aña nos lo tin spesialista den diferente ramo. Ora nan bin lo ta algo fantastiko nos por hasi.
Skol i Kom.: Bo kier men bo mes a ofrese bo servisio na Gobierno, nan no ta hasi uso di dje i segun bo e ta bai den direkshon robes.
Coutinho: Ya, ta asina ta. Ta difisil pa hasi algo. Si mester bisa ku tin bastante hende ku ta siñando musika, sea ku beka of ku studie-opdracht. Pero kuanto di nan ta studiando of A.M.V. of gitara? Pa loke ta A.M.V. mi ta kontento, nos mester di nan. Pero tin bastante hopi hende ta studiando gitara i tambe na Berkley School of Music. Bo ta ripara klaramente ku no tin planifikashon.
Skol i Kom.: Manera si tin dies hende ta gradua pa gitara, ta les di gitara so nan por duna.
Coutinho: Si, esei ta eksaktamente loke mi kier men. Esaki ta algo ku mi ta haya straño ku nan no ta tene na bista. Un otro kos ku mi ta haya hopi straño ta ku antes normalmente ta e direktor di Muziekschool ta sinta komo examinator of komitiva na e eksamennan di A.P.A. pa wak si e studiantenan sa lo minimo ku bo mester sa komo maestro di skol. Pero di dia ku mi ta aki A.P.A. no a aserkami. Pa ki motibo, mi no sa.
Skol i Kom.: Awor aki tin studiante ku beka pa studia musika na i talves den futuro mas lo haya beka. Kiko bo por konta nos di esei, fuera ku naturalmente nan no a aserkabo pa opinion i konseho?
Coutinho: P.e. awor akinan mes nos tin Granadillo ta studiando na Berkley. E ta studiando trompet. Pero e ta hopi hinka den arranging (areglo di musika) i e instrument mes ta sekundario. Segun mi ta kere e no ta un estudio di konservatorio, pero mas bien un estudio pa un persona ku kier dedika su mes despues na musika profesional, p.e. den hotel.
Skol i Kom.: Kier men un estudio *pa su mes!*
Coutinho: Si, esei ta e estudio di Berkley. Ora Gobierno manda un hende studia afo alomenos e mester bin bek pa asina yena un di e hopi basionan grandi ku tin akinan. Den ramo di musika sigur ku si.
Skol i Kom.: Nos tambe ta puntra nos mes, pakiko hinka plaka den un hende pa despues e bira profesional. Segun nos nan mester sigi un kurso of estudio ku despues nan por duna nos un man, esta duna nos pueblo un man.

Coutinho: Manera e hendenan ku a bai studia na Berkley. Si mi mester a duna un konseho, lo mi konseho tabata ku nan mester a pasa un konservatorio prome, *pa asina nan tin un base kompleto di musika.* Asina nos por haya hendenan ku lo por yega na promove na Aruba e parti musikal. E estudio di konservatorio ta hasi nan mas kompleto. Awor si despues di esei nan kier bai studia loke Berkley ta ofrese, anto esei ta fantastiko. E ora nan por probecha mas ainda di e estudio di Berkley. E hendenan ku bin di Berkley awor ta "eenzijdig". Berkley ta preparabo pa bo bira profesional den musika. Te hasta den "recording" bo por bai. Tur kos na Berkley ta drei ront di musika merikano moderno. E no ta ni musika general mundial. E ta enfoka musika merikano. I akinan nos mester di hendenan prepara den musika general.

Skol i Kom.: Ta di unda nan a bin ku Berkley?
Coutinho: E tin fama; e hendenan di hotel konose Berkley. Adayma tambe a promove Berkley.

Musika klasika

Skol i Kom.: Awor aki tin hopi kurso andando na Muziekschool. Riba ki aspektonan bo ta pone hopi enfasis?
Coutinho: Mi ta pone hopi enfasis riba e formashon estetiko. Riba formashon di apresiashon i beyesa di arte. No solamente mester siña toka pa toka of toka pa loko, sino bo mester por komprende sierto kosnan di musika. Mi kier pa nos siña apresia i sinti musika. Nos mester siña kiko ta interpretashon, afinashon; kiko ta sentido musikal. Manera p.e. awor aki e repertorio di nos Concert Band ta musika ku ta kuadra ku e hubentut, esta musika popular. E idea ta pa nos yega na areglonan mas terminá ku loke nos ta yega, i ku instrumentashon hopi mas grandi. E ora bo ta haya ku e muchanan ta promové bo musika. Por ta ku loke mi ta bai bisa awor parse ku no ta kuadra ku loke mi a bisa prome ku esaki, pero debidamente e tin di hasi kun'e.
E imagen di musika klasika aki na Aruba mi a haya kompletamente ekiboká. E ta kompletamente mal formá den e pueblo. E hendenan ta mira musika klasika manera un kos di otro planeta, manera algo inalkansable. Ta tristo pa bisa, pero e ta inalkansable pasobra e no ta wordu komprendi dor di e hendenan. E no ta asina difisil pa komprende.
Si bo ta bai pa lanta kultura di un lugar bo no por mantene bo mes manera hopi hende ta dikta aki, esta ku e enfoke di nan ta kompletamente riba musika popular. Esei ta falta di vishon amplio i bo ta keda limita. Bo no por limita un pueblo kulturalmente; pero bo mester bai "full out". Anke tin hende ta purba di bisa ku e musika klasika no ta di nos, pero esei ta limita nos parti kultural. Pakiko nos no por ta un lugar ku no por yega asina lew? Pakiko nos no por yega apresia e parti di unda musika a nase kompletamente? E ta algo oksidental, pero e ta parti di nos tambe. Musika klasika ta di tur pueblo. Musika klasika no ta un kos ni di misa tampoko; e ta e kos mas humano ku tin. E ta toka tur aspekto humano.
I si boso puntrami pakiko anto musika klasika ta wordu apresia tanto poko asina na nos isla, lo mi kontesta boso ku esei ta debi eksaktamente na e hecho ku e pueblo *no a wordu forma debidamente den e parti di apresia loke ta musika.*
Awor aki mi ta tratando, dor di e muchanan ku mi tin, di introdusi esaki poko poko. Pa asina nan mes eksperimenta esaki, sin kita e parti popular di nan. Mi no ta limita nan tampoko. Un institushon kultural klave di un lugar no por ta limita den ningun faseta. Mester kubri tur tereno.

Interes

Skol i Kom.: Bo mes ta haya ku sufisiente interes ta wordu demostra pa boso trabow, prinsipalmente di parti di nos gobernantenan?
Coutinho: Na promer lugar tabatin interes, ya ku mi a wordu tresi akinan i mi ta trahando akinan. Tambe tin hende ta studiando ku beka ets. Esakinan ta parti positivo ku mester menshona. Interes tin pa hopi kos na Aruba, pero loke ta hopi importante ta pa "follow up" riba e interes aki, desaroye.
Pero siguramente Muziekschool a bira un entidat ku gobierno mester pone mas enfoke

riba dje, mi kier men aki prinsipalmente finansieramente. Pasobra Muziekschool awor aki ta *e lugar* kaminda bo ta mira, mi ta spera ku tur hende por a mire, un desaroyo riba tereno kultural. Prinsipalmente e dos ultimo añanan. Muziekschool ta un institushon edukativo. E trabow di Muziekschool no ta solamente promové nos kultura i kultura en general, pero e ta hasié riba un base fiho, permanente.
Na Aruba den kiko nos tin un base fiho? Den musika, na unda e ta? Pa bo tin un base fiho, bo mester tin hende ku un base musikal konkreto i nos no tin sufisiente di e hendenan aki, ku tur e disiplinanan di loke ta musika. Gruponan musikal espontaneo di folklor ta masha bunita, pero esei bo ta haya tur kaminda.

Subsidio

Skol i Kom.: Un manera ku un gobierno por mustra su interes ta dunando subsidio. For di ken asina boso ta hayando subsidio?
Coutinho: Nos ta hayando for di Hulanda. E 3 maestronan di Hulanda ta wordu paga dor di Sticusa. Nos a haya instrumentonan for di Sticusa. Mi mes salario ta wordu paga dor di Gobierno Insular. Nos ta hayando di C.C.A. tambe.
Skol i Kom.: I di Gobierno Sentral?
Coutinho: Esei mi no por bisa, talves e ta bin via C.C.A. Si mi no ta kiboka nos ta hayando di gobierno insular algo di fl. 8.000,—. Mi ta haya ku di parti di tur instansia konserní Muziekschool mester haya un subsidio hopi mas grandi pa e por funshona bon.
Skol i Kom.: Hopi biaha gobierno ta duna subsidio na gruponan ku ta bai afo. Kuanto biaha nan a aserkabo pa puntra bo opinion of konseho?
Coutinho: Nunka, no, nunka nan a bin serka mi.

Edifisio inadekua

Skol i Kom.: Awor aki bo ta trahando riba "zolder" di Kas di Kultura.
Coutinho: (hariendo) E luga ta hopi chikito mes i e no ta adekuado tampoko. Ni pa tamaño ni pa akústika. Antes Muziekschool

tabata adekuado pa duna les di blokfluit, piano, violin o akordeon. Pero awor bo tin un grupo di 8 trombon i henter Muziekschool ta skuche i ora bo pone Concert Band toka hunto, ya bo por imagina ta kon e edifisio ta tembla. Loke mi a haya, awendia no ta sirbi; e ta mucho chikito, e lokalnan ta mucho chikito i no ta soundproof.
Un Muziekschool mester ta traha pa muziekschool. Un muziekschool ta rekerí hopi kos. Ta bisto ku e edifisio di Kas di Kultura ta demasiado chikito. Awor podiser por tin lugar ku nos por usa aki i aya, per esei no ta e intenshon tampoko.
Si nos spart Muziekschool un tiki aki, un tiki aya, e ora nunka berdaderamente nos lo yega na haya un edifisio traha spesialmente pa musika. Nunka nos lo haya un sentro musikal. Un sentro musikal ta rekeri kosnan spesial e.o. un luga grandi pa ensayo di koro. Na Aruba bo tin lugar kaminda koronan ta ensaya, ku no ta adekua pa ensaya. Si bo tin un lugar grandi esakinan por bin un biaha pa siman hasi uso do dje. I e por wordu usa pa orkestanan grandi ku ta biniendo Aruba poko poko.
P.e. pa e Concert Band, mi ta dunando les den un lugar asina chikito ku tur e muchanan mester sinta preta riba otro. Fuera ku ta hopi inkomodo pa e muchanan, e airco no ta duna sufisiente friw i mayoria di e tempo e ta daña. Dor ku e lokal ta chikito, esaki ta hasi ku e ta malo pa bo oido. E ta malo pa e oido di e studiantenan i di ami tambe. Ora bo ta usa blaasinstrumenten, bo mester tin un distansia for di e prome rei di e grupo te na e muraya pa asina e sonido tin luga pa kana. Si bo tin un banda bo dilanti i un salon yen di mucha ku ta tokando tur sorto di instrumento, bo ta haya ku dor ku e murayanan ta serka di bo, e sonida ta vibra kontra e muraya ku un potensia asina grandi ku, ku tempo e ta hasi daño na e muchanan i na mi mes. Menos mal ku ta 2 biaha pa siman so e muchanan ta tuma les, pero asina mes e no ta saludable. Pero ya, no tin otro manera di hasi. Mi ta spera ku mi no ta perde mi studiantenan ku e komentario aki.
Skol i Kom.: Boso tin pensá di pidi pa konstrui un edifisio spesialmente pa muziekschool?
Coutinho: Bueno direktiva ta na haltura di

tur e kalamidatnan ku nos ta pasando aden. Esei ta visto pa tur hende ku tin un poko sano juisio. Mi ta kere ku tur hende por ta di akuerdo ku nos no por sigi funshona asina aki. Nos a aserka entidatnan konserni pa trata na konvensenan di e nesesidat aki. Pero, manera tur kos na Aruba siguramente lo e dura un par di aña, sigur un 5 aña, prome ku realise. Esei lo ta un lastima. Laga nos spera ku e lo no dura tanto asina.

Skol i Kom.: Nos ta sigur ku e edifisio aki spesial pa muziekschool lo mester bin mas pronto posibel.
Na unda bo tin pensa ku e skol mester bin?

Coutinho: E luga spesifiko no ta importante, pero loke mi kier mira ta, ku tur loke tin di haber ku kultura wordu konsentrá. Mester bin manera un sentro asina. Bo ta mira ku hopi biaha tur kos ta wordu poni aki, aya. P.e. e biblioteka mes ta wordu poni isolá banda di e konsulado venesolano. Lo tabata hopi bunita si tur kos ku tin di haber ku kultura wordu konstrui den e mesun visendario. Si p.e. lo tabata posibel pa usa ront di e rotonde dilanti di Kas di Kultura pa esaki, lo tabata hopi bunita. Pero mi no sa si e ta posibel mirando e desordu ku e avionnan ta hasi ora nan baha i subi, pero e tereno ei lo ta algo hopi bunita pa e edifisio. Si yega asina lew anto, ta e arkitektonan lo mester studia si e ta posibel of no.

"Mi kier yega na un nivel internashonal ku e koro"

Skol i Kom.: Fuera di e trabow pisa ku bo tin na Muziekschool, bo ta resta tempo pa hasi algun otro kos mas?

Coutinho: Dia mi a yega mi a realisa mi hopi bon ku mi mester hasi trabow di pionero.
Mi tabatin ku lanta algo aki nan. Bo ta sinti ku e trabow ku bo ta hasiendo ta pa yuda bo pueblo. Pa bo logra esaki bo tin di hasi sakrifisio. Bo tin di baha bo nivel komo musiko profesional. P.e. loke mi ta tokando awor aki ku e orkesta hubenil ta kosnan musikalmente mira hopi sensiyo. Anke no malinterpreta mi palabranan, pasobra pa e muchanan e ta sumamente importante. Ta di abow mester kuminsa. Loke mi kier men aki ta ku e nivel no ta halto ainda, pero esei lo bin ku tempo. Loke mi ta toka awor aki no ta "challenging", ban bise asina.

E ora ei mi a pensa ku loke ta mas alkansabel, ta forma un koro di hende grandi. Akinan nos lo por a presenta obranan di klase i di tur parti di mundo. E koro yama: Agrupashon Vokal Aruba i mi a kuminsá kune dia 21 di augustus di e aña aki. E koro aki ta yegando na un nivel bastante halto kaba. Nos ta kantando tur genero di musika, folkloriko di aki mes i tambe di otro paisnan; musika popular; musika sakra; musika sekular; musika polifoniko di koro i tambe den futuro musika jazz. Mi kier yega na un nivel internashonal ku e koro. E intenshon ku mi tin ku e koro, ta pa bai representa Aruba kada ora ku tin un festival di koro. Pero festival mes, no koi loko. Tambe nos lo por representa Aruba na otro okashonnan. Mi kier sa ku kada dos aña tin un festival asina di paisnan latinoamerikano.

Festivalnan

Skol i Kom.: Aki na Aruba tambe sa tin festivalnan di kanto i ku nos ta tende ku e despues ganadornan ta bai afo bai representa Aruba. Kiko bo opinion ta tokante di esakinan. Nan por wordu katalogá tambe bow loke nos ta yama kultura bo ta kere?

Coutinho: Tokante di esaki lo mi kier a bisa lo sigiente: Loke mi a papia awor eitokante e festival di koronan nos por konsideré berdaderamente komo un representashon kultural, no un festival di "entertainment". E festivalnan ku nos tin akinan ta masha bunita, tanten ku nan wordu mantení entertainment. Ami no tin nada kontra entertainment. Mi mes ta gusta skuche i hasta toke, pero e mester keda entertainment. Ku otro palabra; *mi no tin nada kontra festivalnan!* Loke mi ta mira ta pasando awor aki na Aruba ta, ku un grupo di persona ta trata di *konfundi* e pueblo i e gobernantenan ku loke nan ta hasiendo ta *promoshon kultural!* Esaki NO ta promoshon kultural. Ta duel mi mucho señores. Esaki ta djis un entertainment pa un anochi so, nada mas. Despues di esei kiko tin? Kiko ta e balor permanente ku e pueblo ta keda kune? Ademas e festivalnan aki ta eksisti 10 aña kaba, kiko ta e fruto ku e pueblo a keda kune durante e 10 añanan aki? I no solamente laga atras, kiko nan a aporta kulturalmente? NADA!

Ademas di esei, ken ta traha e kansionnan? Ken ta hasi e areglonan? Ken ta toka? Ken ta dirihi? Ta Rubiano nan ta?
No kere ku mi tin algo kontra tokadonan i areglistanan stranhero. Al kontrario, mi ta kontento ku nan t'ei pa toka den e hotelnan pa yuda na nos turismo.
Mi kier pa bosonan pone e kos aki korektamente den boso revista i mi kier tambe pa esunnan ku lese, komprende bon kla ku mi no tin nada kontra festivalnan, pero no usanan komo sifuera ta promoshon kultural nan ta, mientra ku nan ta nada mas ku entertainment!
Ta e punto aki ta iritami; esta ku un grupo kier konfundi e pueblo i trata na pone e pueblo kere ku loke nan ta hasiendo ta di gran importansia kulturalmente.
I esaki mi no por permiti, pasobra mi ta den un kampo ku mi por sa kiko ta musika di entertainment i kiko ta musika ku tin di hasi ku elevashon kultural di bo pais.

Skol i Kom.: I loke ta mas pio ta ku e gobernantenan tambe ta kere esaki, podiser nan no sa miho . . .

Coutinho: Mi tin entendi ku e festivalnan aki sa haya subsidio di gobierno, prinsipalmente ora di manda hende afo. Segun mi e uniko entidat ku ta dedikando su mes na e parti kultural den musika, ta e Muziekschool, kaminda nos ta tratando di haya rekonosimento di tur instansia pa nos trabow i nos plannan pa futuro.
Komprende bon loke mi kier bisa; e festivalnan mester sigi na Aruba, pero e mester mantene su mes na e luga ku e mester ta: un entertainment pa un anochi i punto.
E tin su estimulo, pasobra tin biaha un mayor ta bin serka mi bisami ku nan kier pa nan yui tuma kanto pa e bai festival. Esei por ta su parti positivo. Pero ami kier yega asina lew ku un dia un mucha kier siña musika pa e musika.

Skol i Kom.: Nos a kaba lesa den korant ku podise Gobierno ta bai hinka 1 miyon florin den e kos ei di Miss Universe. Bo ta kere bo por usa un tiki di e plaka ei pa e skol di musika?

Coutinho: (hariendo) Sigur, tur mes.

KOMENTARIO

Loke nos por saka afo di e entrevista aki ta hopi. Pa kuminsa e trabow ku sr. Coutinho ta hasiendo. Nos ta kontento di mira ku tog tin un Rubiano ku sufisiente amor pa su isla ku ta bin bek i ofrese loke el a studia na su pueblo. I no solamente esaki, sino e manera entusiasmá i e tanto kosnan ekstra ku e ta hasiendo pa revivá un pashent ku di dia ku el a nase a keda den koma pa 24 aña. Di dia ku sr. Coutinho a yega nos por a mira ku e pashent aki den dos aña a revivá kompletamente i ya e nomber di Muziekschool ta birando konosí den tur hogar na Aruba. E kantidat di alumnonan ku a bula di alrededor di 300 pa 1100 den tan poko tempo.

E interés pa atraé mas mucha pa skol usando kampañanan agresivo pa berdaderamente logra hayanan eiden; e introdukshon di tanto instrumentonan ku nunka antes tabata wordu uza pa les na Muziekschool; tur e desaroyonan aki nos ta mirando nan ku hopi satisfakshon.

Señor Coutinho den e entrevista aki a toka hopi punto ku nos no por keda sin komenta.

1. E falta di kapasidat i enteres di parti di hopi maestro di skol pa duna les di kanto na skol ta uno. E falta aki no solamente of direktamente ta di e maestro sino e ta kuminsa ku su preparashon. Si bo mes nunka a siña apresiá musika, manera debe ser, ta kon bo por pasa esaki na otro? Na A.P.A. solamente bo ta siña kanta poko kantika di mucha. Nos ta kere ku na A.P.A., e instituto di formashon di maestronan, sigus sigur lo por hasi un mihor papel pa loke ta enserá e preparashon musikal di nos maestronan: un preparashon ariba un base mas profeshonal, ya ku e tarea na skol pa loke ta musika ta importantísimo; esei klaramente por wordu saká 'for di e entrevista. Tres aña ta un tempo ku bastante hopi kos por wordu hasi. Of ya ta asina ku di akinan kaba studiantenan ta kuminsa sinti un molester pa sigi kurso di musika?

I pakiko lo no por yega na un plan di trabou kaminda sr. Coutinho konhuntamente ku A.P.A. por traha un programa mas realistiko i profeshonal pa loke ta musika? Nos no ta mira ki inkonveniensia lo por tin?

2. Na di dos lugar, mayoria di biaha ta 'muziek' ta wordu usa komo 'roostervulling', i tin biaha e no ta wordu duná mes, manera sa pasa ku otro 'expressievakken'. Nos ta kompletamente konvensí ku sin duda e no ta wordu duna ni e lugá, ni e atenshon ku e merese. Lo ta bon idea pa purba realisa e idea di sr. Coutinho di pone eksperto riba tereno di musika pa gia maestronan ets., anke ku esaki lo ta un idea riba un plaso mas largo.

3. E edifisio kaminda lesnan ta wordu duná. E zolder riba e hal di Kas di Kultura sigursigur no ta adekuado mas pa un skol ku tin ya alrededor di 1100 alumno i ku ta kresiendo. Nos mes tabata presente i nos ta testigo di kon un ta strobando otro (dor ku e murayanan no ta isola kontra sonido). Un edifisio nobo pa un entidat ku ta moviendo manera e Muziekschool aki, ta algo sumamente urgente i nesesario.

4. Nos tin entendí ku tin un otro "skol" di musika aki na Aruba. Pero te awe nos no por a mira ningun presentashon di loke a wordu lográ den e añanan di su eksistensia. Loke nos sa si, ta ku e grupo di personanan ku ta run e skol aki tin bon kontakto den gobierno insular i dor di esei nan ta haya un subsidio sosega. Ta bisto ku e skol aki no por wordu kompara ku e Muziekschool. Ademas nos tin entendí ku poko-poko e alumnonan di e skol aki ta bandonando e 'skol' pa nan buska e porta di Muziekschool. E motibo ta bisto. Nan a mira kon despues di apenas 6 luna di les e alumnonan di Muziekschool ya ta duna presentashonnan ront Aruba ku ta kousa atmirashon tur kaminda. Loke ta mas tristu di e asunto aki ta ku e supuesto skol aki ta risibi un subsidio 2 of 3 biaha mas grandi for di gobierno insular, esta fl. 30.000,—.

Nos no por terminá nos komentario sin bisa algo tokante di nos tan afamado festivalnan. Loke sr. Coutinho a laga nos komprende den e entrevista ta hopi kla. "Mas claro no canta un gallo".

Tin un grupo di hende, kasualmente e mesunnan ku tin e otro skol di musika tambe i e mesun grupo aki tin hopi di bisa den Adayma, ku ta trata di laga nos pueblo kere ku loke nan ta hasiendo ku nan festivalnan ta promoshon kultural. Sr. Coutinho a mustra nos klaramente ku e kos aki no ta nada otro sino "volksverlakkerij". Hasta hopi biaha ganashi ta wordu hasí ku e festivalnan aki: plaka di entrada, plaka di komersiante, subsidio. Nos ta kontento ku porfin nos por a topa un hende ku sa kiko ta kiko pa aklaria e asunto aki, ya ku ta di hopi tempo nos tambe a ripara e tendensia aki.

Ta di spera ku e advertensia serio ku sr. Coutinho a lansa lo wordu skucha debidamente pa nos gobernantenan.

Het aangekondigde artikel

SURINAAMS AVONTUUR

kon in dit nummer niet meer geplaatst worden.

Teacher of the month

PJ 3 EC

PJ3EC of konosi serka hopi bou di e nomber Eric Tchong. Un persona ku semper ta dispuesto pa kopera, ta traha na Filomena College onderbouw.

E ta dedika mayoria di su tempo liber na forma e hubentut riba e tereno kultural. Komo dosente na skol di musika Eric ta duna e sigiente lesnan: gitara, piano, orgel elektroniko, mandolin i bas-elektroniko. E aksento mas tanto ta kai riba gitara i orgel. Eric ta pianista den e Agrupashon Vocal Aruba. De bes en kuando e ta kanta tambe den e kor aki. Fuera di ta pianista e ta organista di e misa di Brazil. El a kompone 3 misa — Misa San Francisco, — Misa Amoroso (ku esaki el a gana e prome premio) i Misa Glorioso. Den sindikato tambe e tabata masha aktivo, hasta el a kompone nos Himno di Lucha na aña 75. Eric ta sinti su mes masha felis den e mundo musikal.

Pesei e ta bisa tambe ku e muchanan mester mira e lesnan komo algo pa pasa nan tempo liber util.

Den e aña aki, proklama dor di Estados Unidos komo aña di mucha, e kier a mira e mucha wordu poni sentral. No solamente e aña aki ta di e muchanan pero tur e añanan ku ta sigi. Un mucha mester haya mas oportunidat pa demostra su kapasidatnan.

Fuera di musika Eric ta un radio-amateur masha konosi den henter e mundo di "radio-amateur". E ta hasi kontakto ku varios pais entre otro: Rusia, Merka. Suisa, Venezuela, Italia, Inglatera ets.

Nos ta spera ku Eric lo kontinua dunando su aporte na nos muchanan i na popularidat di Aruba den eksterior.

. . . PJ 11 S i K sending congratulations to PJ 3 EC . . .

GRAWATA

Na inougurashon di Universiteit van de Nederlandse Antillen e rektormagnifikus, J. E. Spruit tabata quatre main pa E. de Palm na Korsou i aki na Aruba e tabata e deuxieme bouche pa T. Sprockel.

Betico Croes kier kambia MEP pa MER: Mayoria den EilandsRaad.

Ofisina di Simar ta habri. Tur miembro ku kier bin sosega na kadaber ta bon bini.

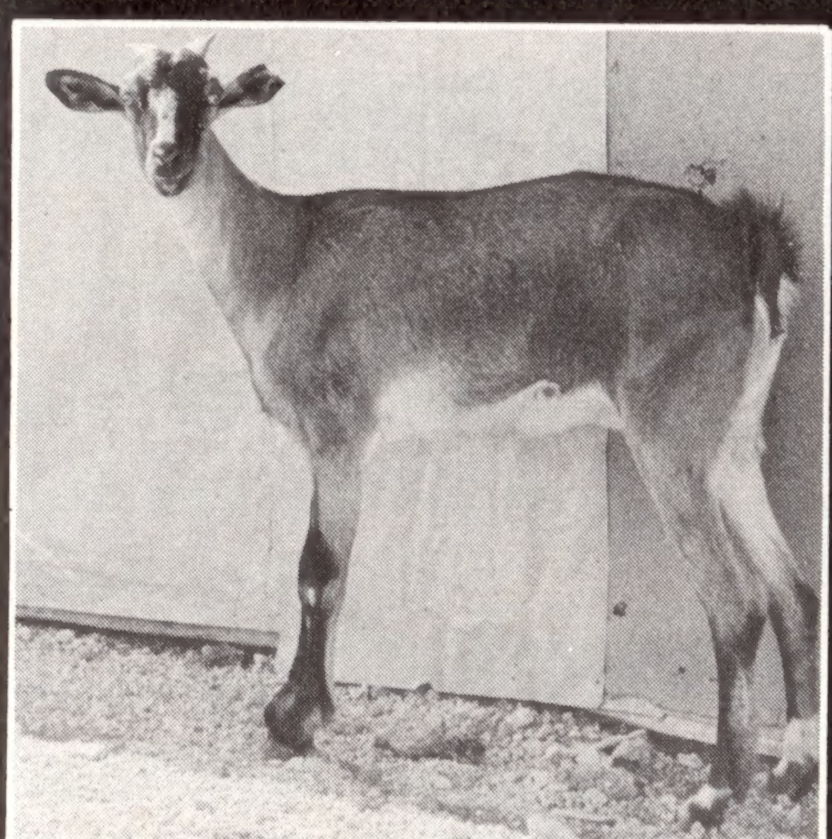
Gobierno Insular ta pensando hopi duro kon pa hasi uzo di heavy equipment, pasobra no por koba mas dam pa awa.
Parse ku gobierno lo a inventa algo: Lo mester bai uza heavy equipment pa koba dam pero e biaha aki pa warda e petroli ku lo por tin den e lama di Aruba.

Oposishon ta spek en bonen. Gobernashon ta hariña i awa frusto. I asina tur ta forma hunto un tutu.

Sr. redaktor: Si ta berdat ku nos deputado ta hasiendo bishita di trabou riba slof o klompi, nos ta willing pa kumpra un jean, un kamisa di once baras, i western boots p'e. Kisas e ta tuma e medidanan di ousteridat mucho personal.

Movimiento pa Drecha Tipo den Pueblo

Oportunidat pa trabou. Gobierno di Aruba tin mester di algun hende serio i ku bon preparashon, spesialmente den tiramento di piedra. E personanan aki lo haya un puesto na e futuro Hardin Botaniko komo spantado di kabrito.

Solushon pa e "geitenprobleem". Duna tur kabrito un number. Riba dialuna kabritonan ku number par mag di kana los i esunnan ku number impar mester keda kas. Riba diamars lokontrario ta sosodé. Diaranson atrobe manera dialuna etc., etc.

Fuerte kritika nos redakshon mester a sinta wanta di parti di algun persona ku a presensiá e anochi kultural, riba kual anochi nos a komentá den nos edishon pasá. "E entroduktor riba e anochi aki a bisa klaramente den prinsipio ku e anochi aki lo bira un tutu!"

ABONNEMENT

Geachte lezer,

Als u zich wilt abonneren op Skol i Komunidat, vul dan onderstaand formulier in en stuur het zo snel mogelijk naar het volgende adres:

SKOL I KOMUNIDAT, REAMURSTRAAT 2, ORANJESTAD, ARUBA, NED. ANT.

Wij verzoeken u uw check samen met het formulier te versturen.
Ook kunt u het geld storten op onze bankrekening: A.B.N. nr. 31.47.886.

JA. Ik wil mij abonneren op het maandblad Skol i Komunidat voor de prijs van:

- ☐ *Antillen:* *NAf. 12,50 per 10 nummers*
- ☐ *Nederland:* *NAf. 16,— per 10 nummers*
- ☐ *Overige landen:* *NAf. 17,— per 10 nummers*

(a.u.b. aankruisen wat op u van toepassing is).

NAAM: ....

ADRES: ....

....

Gelieve NIET te betalen per postwissel.

Gelijktijdig
- ☐ *stuur ik een check*
- ☐ *stort ik het bedrag op uw bankrekening.*

Handtekening ....

ABONO

Kerido lektor,

Si bo ta interesá pa aboná riba e revista Skol i Komunidat, yena e formulario aki bou i mandé mas pronto posibel pa nos na e sigiente adres:

SKOL I KOMUNIDAT, REAMURSTRAAT 2, ORANJESTAD, ARUBA.

Nos ta suplikabo pa manda bo check huntu ku e formulario.
Tambe ta posibel pa depositá e suma riba nos kuenta bankario: A.B.N. nr. 31.47.886.

Si, mi ta interesá pa aboná riba e revista Skol i Komunidat pa e prèis di:

- ☐ *Antiyas:* *NAf. 12,50 pa 10 numero*
- ☐ *Hulanda:* *NAf. 16,— pa 10 numero*
- ☐ *Otro paisnan:* *NAf. 17,— pa 10 numero*

(Por fabor, marke un x den loke ta aplikable pa bo).

NOMBER: ....

ADRES: ....

....

Por fabor, sea asina bon di NO manda paga vía postwissel.

Adhuntu mi ta
- ☐ *manda un check*
- ☐ *depositá e suma riba boso kuenta bankario*

Firma ....

Mariska

EMANSTRAAT 39
NASSAUSTRAAT 78
PLAZA SHOPPING CENTER

Sfeervol en modern van opzet

Fantastische kollektie leesboeken
Bijna alles voor school en kantoor

plus onze Discobar
voor de muziekliefhebbers
Klassieke elpees en cassettes

en de koffie is GRATIS

CASA COMERCIAL ARUBA

Ta ofrece e surtido di muebles mas bunita
y mas economico di Aruba.
Bin mira y convense bo mes!

•

Pa tur sorto di matras di calidad na prijsnan
increiblemente abao:

SLEEP COMFORT MATTRESS COMPANY

Nos ta busca bo matras bieuw, furé
y trecé back den un dia.

•

Bishita nos showroom na Druivenstraat 2
of yama telefon 4405-2709.

B.F. GOODRICH AUTOBANDEN
PETTER GENERATORS
BOUWMATERIALEN
GEREEDSCHAP - EQUIPMENT
KANTOORBENODIGDHEDEN
EN SCHOOLMEUBILAIR

Cempro - Technica n.v.

L. G. SMITHBOULEVARD 124
TEL. 2444 - 2861 - 4199

Abonneer op
Nederlandse tijdschriften
bij uw distributeur

Berlinski's

Het bespaart u een hoop tijd en moeite wanneer u voor uw school-benodigdheden eerst gaat kijken bij:

ARUBA BOEKHANDEL
ARUBA POST

LANCER

Celeste een ekonomische, elegante auto

Celeste twee-deurs met "hatch-back" maakt u het leven gemakkelijker.
Uw comfort, veiligheid en geriefelijkheid in de Celeste is gegarandeerd.
Verkrijgbaar bij:

VIANA & NAMCO

